

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/ ๓๓๗

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๓

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ที่ นร ๑๑๑๒/๗๑๖ ลงวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
๒. สรุปประเด็นอภิปรายเบื้องต้น ต่อการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๒) ต่อการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕
๓. สรุปประเด็นอภิปรายเบื้องต้น ต่อการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการ
ปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนกรกฎาคม -
กันยายน ๒๕๖๒) ต่อการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๓

ด้วยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะฝ่ายเลขานุการ
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ขอเสนอเรื่องความก้าวหน้า
ของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๓ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องดังกล่าวเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑๒) แห่ง
พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และพระราชบัญญัติการ
จัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ
พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดให้สำนักงานฯ เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและ
คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ โดยนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้เห็นชอบให้
เสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๒.สาระสำคัญ

สำนักงานฯ ขอรายงานความก้าวหน้าของยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูป
ประเทศ ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๓ โดยมีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ ความก้าวหน้ายุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานฯ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การ
ปฏิบัติ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ โดยได้เชิญหน่วยงานเจ้าภาพแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
ทั้ง ๓ ระดับ ประกอบด้วย (๑) ประเด็นแผนแม่บทฯ (๒) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ และ
(๓) เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ รวมจำนวน ๓๖ หน่วยงาน ประมาณ ๓๕๐ คน เพื่อให้
หน่วยงานเจ้าภาพร่วมกันขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ และร่วมพิจารณาความเชื่อมโยงของเป้าหมายในแต่ละ
ระดับ โดยใช้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ

/(Key Success Factors)...

(Key Success Factors) นำไปสู่การจัดทำร่างโครงการที่สำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ทั้งในระดับประเด็นและแผนย่อยได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งภายหลังการประชุมฯ หน่วยงานได้เสนอร่างโครงการสำคัญที่สอดคล้องกับปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ (Key Success Factors) จำนวน ๗๒๗ โครงการ โดยสำนักงานฯ ได้พิจารณาคัดเลือกเบื้องต้น จำนวน ๗๗ โครงการ เพื่อให้หน่วยงานจัดทำรายละเอียดโครงการสำคัญที่สมบูรณ์ รวมทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายบูรณาการในด้านที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ อาทิ (๑) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (๒) การท่องเที่ยว (๓) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล (๔) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ (๕) เขตเศรษฐกิจพิเศษ และ (๖) เศรษฐกิจฐานราก โดยสำนักงานฯ จะนำเสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาตามลำดับ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒.๒ ความก้าวหน้าแผนการปฏิรูปประเทศ

๒.๒.๑ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศและสำนักงานฯ อยู่ระหว่างการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ โดยคณะกรรมการฯ ได้ยกร่างการปรับปรุงตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และจัดการรับฟังความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ รวมทั้ง การประชุมรับฟังความคิดเห็นในระดับพื้นที่รวม ๔ ภาค เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขแผนการปฏิรูปประเทศให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีประเด็นในการรับฟังความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนี้ (๑) กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผนที่มีความชัดเจน สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม (๒) ปรับกิจกรรม โดยตัดกิจกรรมปกติ คัดเลือกเฉพาะที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญ (Big Rock) และปรับกิจกรรมที่มีความทับซ้อนกันระหว่างด้าน (๓) ทบทวนกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ โดยคัดเลือกเฉพาะกฎหมายที่มีความสำคัญ พิจารณาความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของการเสนอกฎหมาย และ (๔) ทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ และนำเสนอต่อที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และรัฐสภาเพื่อทราบต่อไป โดยในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นจำนวน ๔ ภาค มีผู้แทนจากภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สถาบันการศึกษา เข้าร่วมประชุมภาคละประมาณ ๗๐๐ - ๑,๐๐๐ คน ได้แก่ (๑) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓ ณ จังหวัดขอนแก่น (๒) ภาคเหนือ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๓ ณ จังหวัดเชียงใหม่ (๓) ภาคใต้ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ ณ จังหวัดสงขลา และ (๔) ภาคกลาง เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ กรุงเทพมหานคร โดยแต่ละด้านได้มีการนำเสนอประเด็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยยะสำคัญ (Big Rock) ดังนี้

(๑) ด้านการเมือง นำเสนอ ๒ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การสร้างการตระหนักรู้ในวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และ (๒) การพัฒนานวัตกรรม โปรแกรมนโยบาย (แอปพลิเคชัน) ในการติดตามการเลือกตั้ง

(๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน นำเสนอ ๑ กิจกรรม ได้แก่ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มประสิทธิภาพภาครัฐในการให้บริการประชาชน ประกอบด้วย ๔ กิจกรรมย่อย ได้แก่ (๑) ปรับปรุงกระบวนการและลดขั้นตอนการให้บริการ (๒) พัฒนาระบบดิจิทัลเพื่อรองรับการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (๓) ยกร่างกฎหมายใหม่ และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ แนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ และ (๔) สนับสนุนให้เกิดการใช้งานในระบบดิจิทัล

/ (๓) ด้านกฎหมาย...

(๓) ด้านกฎหมาย นำเสนอ ๖ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การจัดทำกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (๒) การจัดทำระบบสารสนเทศและเครือข่ายเชื่อมโยงฐานข้อมูลกฎหมายในรูปแบบของระบบกลาง (๓) การพิจารณาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (๔) การจัดทำกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล (๕) การปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย และ (๖) การจัดตั้งคณะกรรมการสภานิติศึกษาแห่งชาติ

(๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม นำเสนอ ๕ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม (๒) การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่ (๓) การจัดหาทนายความประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ (๔) ปฏิรูประบบการปล่อยตัวชั่วคราว และ (๕) การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการตรวจค้น จับกุม และการบันทึกภาพและเสียงในการสอบคำให้การในการสอบสวน

(๕) ด้านเศรษฐกิจ นำเสนอ ๔ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเพื่อกระจายรายได้ไปสู่ชุมชน (๒) การพัฒนาอุตสาหกรรมเกษตร โดยมีกิจกรรมย่อย อาทิ การผลิตเปลี่ยนพืชผลจากมูลค่าต่ำไปยังพืชผลที่มีมูลค่าสูงที่มีตลาดรองรับ การทำปุ๋ยสัตว์ที่มีตลาดรองรับอย่างแน่นอน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเกษตร และการรวมแปลงเกษตรให้มีขนาดใหญ่และประหยัดต่อขนาด (๓) การจัดตั้งและขยายผลโครงการฝึกอบรมอาชีพะต้นแบบทวิภาคี และ (๔) มาตรการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายอุตสาหกรรม

(๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นำเสนอ ๒ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และ (๒) การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด

(๗) ด้านสาธารณสุข นำเสนอ ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การพัฒนาระบบบริการปฐมภูมิ (คลินิกหมอครอบครัว) (๒) พัฒนาระบบบริหารจัดการเทคโนโลยีและสารสนเทศสุขภาพของประเทศ และ (๓) พัฒนากลไกการขับเคลื่อนความรอบรู้ด้านสุขภาพ

(๘) ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ นำเสนอ ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การสร้างความรู้เท่าทันสื่อผ่านหลักสูตรการศึกษาในระดับประถมศึกษาและอุดมศึกษา (๒) การสร้างความร่วมมือดูแลสื่อออนไลน์ และ (๓) การบริหารข้อมูลข่าวสารภาครัฐเชิงรุกและจัดการข่าวลวง

(๙) ด้านสังคม นำเสนอ ๒ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การสร้างระบบให้คนไทยมีบำนาญหลังพ้นวัยทำงาน และ (๒) การใช้วิสาหกิจเพื่อสังคมกับการพัฒนาสังคม

(๑๐) ด้านพลังงาน นำเสนอ ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การปฏิรูปประเด็นจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ ในด้านการกำกับกิจการพลังงาน (๒) การพัฒนาอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ระยะที่ ๔ และ (๓) การปฏิรูปโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและก๊าซธรรมชาติ

(๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ นำเสนอ ๔ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การป้องกันและเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ (๒) การป้องปรามมิให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในหน่วยงานภาครัฐ (๓) การปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐอย่างรวดเร็ว เด็ดขาด เป็นธรรม และ (๔) การบริหารจัดการเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ

(๑๒) ด้านการศึกษา นำเสนอ ๓ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การผลิตบุคลากรให้มีทักษะตรงต่อความต้องการของตลาดแรงงาน (๒) การปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ และ (๓) การสร้างดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้แห่งชาติ

๒.๒.๒ การรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๒) สำนักงานฯ ได้รายงานความคืบหน้าดังกล่าวต่อวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ และต่อสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓ โดยมีประเด็นอภิปรายที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การปรับปรุงรูปแบบการรายงานและการติดตามผลให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น อาทิ การแสดงคืบหน้าของเป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ การแสดงความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ การแสดงวงเงินดำเนินการของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ และการรายงานผลการดำเนินการตามประเด็นความเห็นของสมาชิกรัฐสภา (๒) การเสนอประเด็นการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศที่สำคัญ และ (๓) ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพต่อการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศให้ครบถ้วนทุกด้านและแต่งตั้งเพิ่มเติมด้านการศึกษา รวมทั้งการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ

(รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓)

๒.๓ การติดตาม การตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

๒.๓.๑ การดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ สำนักงานฯ ได้ตรวจสอบสถานะการนำเข้าโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ สิ้นเดือนมกราคม ๒๕๖๓ ในระบบ eMENSER พบว่าทุกหน่วยงานในระดับกระทรวงหรือเทียบเท่ามีการนำเข้าข้อมูลแล้ว จำนวนรวม ๓๗,๐๙๒ รายการ แบ่งเป็น (๑) ในสถานะผ่านการอนุมัติการนำเข้าข้อมูล จำนวน ๙,๗๔๐ รายการ (๒) ในสถานะรอการอนุมัติการนำเข้าข้อมูล จำนวน ๖,๑๑๖ รายการ (๓) ในสถานะรอการแก้ไขข้อมูล จำนวน ๑,๒๕๙ รายการ และ (๔) ในสถานะร่างการรายงาน จำนวน ๑๙,๙๗๗ รายการ โดยจำแนกเป็นกระทรวงหรือเทียบเท่า ดังนี้

จำนวนการนำเข้าโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานในระบบ eMENSER					
กระทรวงหรือเทียบเท่า	เอกสารร่างโครงการ	เอกสารรอแก้ไข	เอกสารรออนุมัติ	เอกสารผ่านการอนุมัติ	รวม
กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๖,๐๑๖	๑๓๘	๒,๒๒๙	๒,๒๘๗	๑๐,๖๖๐
กระทรวงศึกษาธิการ	๖,๗๕๙	๓๖๙	๔๐๖	๒,๒๐๓	๙,๖๓๗
กระทรวงยุติธรรม	๒,๑๓๐	๒๗๘	๒๐๖	๑๐๗	๒,๗๒๑
กระทรวงมหาดไทย	๗๕๐	๑๒๗	๖๖๓	๑,๑๖๗	๒,๗๐๗
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖๙๑	๓๑	๘๘๐	๘๗	๑,๖๘๙
กระทรวงคมนาคม	๒๔๓	๖๙	๓๘๐	๗๓๐	๑,๓๒๒
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓๐๒	๙๕	๒๑๖	๔๗๐	๑,๐๘๓
กระทรวงสาธารณสุข	๕๕๘	๗	๓๖๖	๑๑๒	๑,๐๓๘
สำนักงานกรัฐมนตรี	๕๑๗	๑๒๓	๑๘๖	๒๑๒	๙๓๘
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๔๓๘	๘	๑๘๔	๒๗๒	๙๐๒
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๒๘๒	๒	๓๕	๕๕๕	๘๗๔

จำนวนการนำเข้าโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานในระบบ eMENSQR					
กระทรวงหรือเทียบเท่า	เอกสารร่างโครงการ	เอกสารรอแก้ไข	เอกสารอนุมัติ	เอกสารผ่านการอนุมัติ	รวม
กระทรวงอุตสาหกรรม	๒๒๒	๑๕	๓๙	๓๖๘	๖๖๔
กระทรวงพลังงาน	๕๓๙	๑๒	๕๐	๑๑๐	๖๑๑
กระทรวงแรงงาน	๑๗๘	๖๖	๘	๒๕๕	๕๐๗
กระทรวงพาณิชย์	๔๖	๓	๑๒	๕๐๒	๕๕๖
กระทรวงวัฒนธรรม	๑๗๘	๑๖	๑๐๓	๑๐๔	๕๐๑
กระทรวงการคลัง	๗๕	๓	๙๐	๑๕๐	๓๕๘
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๓๓	๓	๘๘	๔๐	๒๖๔
กระทรวงกลาโหม	๑๔๗	๐	๐	๐	๑๔๗
กระทรวงการต่างประเทศ	๕๐	๑	๐	๒๙	๘๐
รวมทั้งหมด	๑๙,๗๗๗	๑,๒๕๙	๖,๑๑๖	๙,๗๔๐	๓๗,๐๙๒

หมายเหตุ

เอกสารร่างโครงการ : โครงการที่ผู้ใช้กรอกข้อมูลเข้าในระบบฯ แล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งข้อมูลเพื่อขอรับการอนุมัติ

เอกสารรอแก้ไข : โครงการที่ผู้อนุมัติพิจารณาแล้วว่าข้อมูลยังไม่ถูกต้องครบถ้วน และได้ส่งกลับไปให้ผู้นำเข้าข้อมูลโครงการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารอนุมัติ : โครงการที่ผู้นำเข้าข้อมูลโครงการได้ส่งข้อมูลไปยังผู้อนุมัติแล้ว และผู้อนุมัติอยู่ระหว่างพิจารณาให้ความเห็นชอบ

เอกสารผ่านการอนุมัติ : โครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วตลอดสายการบังคับบัญชา และข้อมูลโครงการถูกเผยแพร่ออกสู่สาธารณะ

นอกจากนี้ การนำเข้าข้อมูลสถิติ สถานการณ์ หรือข้อมูลอื่น ๆ ในระบบ eMENSQR สำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล สำนักงานฯ ได้ประสานขอให้หน่วยงานนำเข้าข้อมูลดังกล่าว เพื่อใช้ประกอบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒.๓.๒ การเชื่อมโยงระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSQR) กับระบบฐานข้อมูลของส่วนราชการ สำนักงานฯ ได้หารือร่วมกับผู้แทนของสำนักงานงบประมาณเพื่อหาแนวทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลสำหรับการติดตามประเมินผลในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติจากข้อมูลในระบบ eMENSQR กับข้อมูลการติดตามประเมินผลด้านงบประมาณของสำนักงานฯ ให้สามารถเชื่อมโยงกันได้โดยมีระดับและประเภทของข้อมูลที่ตรงกัน ทั้งนี้ ได้ข้อสรุปในเบื้องต้นว่าควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลกันในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และจะต้องมีการศึกษาความเหมาะสมในเชิงเทคนิคต่อไป ซึ่งการเชื่อมโยงฐานข้อมูลดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒.๔ การสร้างการตระหนักรู้ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานฯ ได้จัดทำสื่อวีดิทัศน์เปรียบเทียบผลของการดำเนินการก่อน - หลัง ของการมียุทธศาสตร์ชาติ เพื่อสร้างการตระหนักรู้เกี่ยวกับสาระสำคัญและผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต ขณะนี้สำนักงานฯ อยู่ระหว่างการจัดทำเนื้อหา สำหรับเตรียมผลิตสื่อวีดิทัศน์ ๒ ตอน ได้แก่ ตอนที่ ๑ สำหรับเด็กอายุไม่เกิน ๑๒ ปี และตอนที่ ๒ สำหรับเยาวชนอายุระหว่าง ๑๒ - ๒๕ ปี หากแล้วเสร็จจะเผยแพร่ทางสื่อออนไลน์และช่องทางอื่น ๆ ในระยะถัดไป

๒.๕ การดำเนินงานในระยะต่อไป

๒.๕.๑ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ สำนักงานฯ จะนำผลการพิจารณาโครงการสำคัญที่มีส่วนในการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญ เสนอคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ เพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของคณะรัฐมนตรีในช่วงเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ ตามปฏิทินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อไป

๒.๕.๒ การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ สำนักงานฯ จะประมวลความเห็นที่ได้จากการรับฟังผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้แก่คณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีกำหนดต้องดำเนินการปรับปรุงให้แล้วเสร็จภายใน ๒ มีนาคม ๒๕๖๓ เพื่อเตรียมเสนอที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศ เมื่อมีการแต่งตั้งประธานกรรมการปฏิรูปประเทศครบทุกด้านต่อไป

๒.๕.๓ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการจัดทำโครงการสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ สำนักงานฯ กำหนดให้หน่วยงานร่วมกันจัดทำโครงการสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทฯ ในทุกระดับ โดยใช้หลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ (Key Success Factors) เพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการที่มุ่งเน้นเติมเต็มส่วนที่ยังไม่ได้ดำเนินการ (Missing Links) ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายทั้งในระดับแผนย่อยและระดับประเด็น และนำเสนอต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติพิจารณา เพื่อนำไปสู่การจัดทำคำของบประมาณประจำปี ๒๕๖๕ ของหน่วยงานราชการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๓๐

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔

E-mail: Punnaluk@nesdc.go.th

สรุปประเด็นอภิปรายเบื้องต้น ต่อการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการ
ตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๒) ต่อการประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕

วันอังคารที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๒.๓๐ - ๒๑.๑๕ น.
ณ ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒
ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ผู้อภิปรายรวม ๓๙ ราย สรุปประเด็นอภิปรายได้ ดังนี้

๑. พลเอก สิงห์ศึก สิงห์ไพร (ประธานคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ) สรุปประเด็นอภิปรายว่า การรายงานในรอบนี้เป็นครั้งแรกของคณะกรรมการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัด การปฏิรูปประเทศและการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ที่ได้ทำหน้าที่ตรวจสอบและพิจารณาการรายงานความคืบหน้า ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้วางแนวทางและจัดทำคู่มือการติดตามให้ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสามัญ ทั้ง ๒๖ คณะ ได้นำไปใช้ในการดำเนินงาน โดยคณะกรรมการฯ ได้จัดทำเอกสารสรุปผลการพิจารณา ประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ (๑) บทนำ (๒) การติดตาม ให้ข้อเสนอแนะ และเร่งรัด ความคืบหน้าการดำเนินการ ความคืบหน้ากฎหมาย ความคืบหน้าการเร่งรัด (๓) ภาพรวมการวิเคราะห์ และ (๔) สรุปข้อขัดข้องในภาพรวม การดำเนินการระบบ eMENS CR แผนการปฏิรูปประเทศ งบประมาณ และอื่น ๆ ทั้งนี้ ในการอภิปรายจะขอแบ่งเป็น (๑) ภาพรวม (๒) การอภิปรายเป็นรายด้าน ๑๒ ด้าน และ ภาพรวมงบประมาณ และ (๓) การอภิปรายอิสระ

๒. นายจเด็จ อินสว่าง สรุปประเด็นอภิปรายในด้านการเมืองว่า กิจกรรมตามแผนฯ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการทั้งหมด ซึ่งประเด็นสำคัญที่ควรเร่งดำเนินการคือเรื่องการให้ประชาชนรู้ เข้าใจ มีส่วนร่วม รู้จักยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการประชาสัมพันธ์ ต่อหน่วยงานต่าง ๆ และประชาชน เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจอย่างทั่วถึง

๓. นายอนุศักดิ์ คงมาลัย สรุปประเด็นอภิปรายในด้านการเมืองว่า สิทธิของพลเมือง สิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญ โดยหน่วยงานของรัฐต้องตระหนักไว้ในหน้าที่ของตนตามรัฐธรรมนูญ ที่จะคุ้มครองสิทธิของประชาชนให้ครบตามรัฐธรรมนูญฯ

๔. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร สรุปประเด็นอภิปรายในด้านการเมือง ดังนี้

๑) ความสมบูรณ์ของแผนฯ ยังขาดการกำหนดหน่วยงานขับเคลื่อนที่ชัดเจน อาทิ ประเด็นที่ ๒ กลไกการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธีและการรู้จักสามัคคีของสังคมไทย

๒) รูปแบบการรายงาน ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าบรรลุผลหรือไม่ เนื่องจากรายงานในระดับกิจกรรมหรือโครงการ นอกจากนี้ การนำเข้าข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระบบ eMENS CR ที่ผ่านมา ได้รับการรายงานว่าหน่วยงานไม่สามารถกรอกเข้าระบบได้ ขณะที่บางหน่วยงานยังไม่ได้มีการรายงานเข้าระบบ

๓) ข้อเสนอแนะเห็นควรดำเนินการ ได้แก่ (๑) การดำเนินงานระดับนโยบายต้องมีความชัดเจน โดยต้องมีการกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักที่ชัดเจน ทั้งระดับพันธกิจ กิจกรรม และกลยุทธ์ (๒) การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติต้องบูรณาการ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้อง (๓) การติดตามข้อมูลจากระบบ eMENS CR เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ ควรพิจารณาช่องทางเพิ่มเติม และ (๔) การรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุง

แผนการปฏิรูปประเทศต้องคำนึงถึงความสอดคล้องของเนื้อหาของแผนฯ ด้านการเมือง และเป้าหมายตามหมวด ๑๖ และ มาตรา ๒๕๘ ตามรัฐธรรมนูญฯ ด้วย

๕. รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเสนอแนะปัจจัยสำคัญสู่ความสำเร็จ ได้แก่ (๑) ภาครัฐต้องลงทุน Big Data และกำหนดทิศทางให้ถูกทาง และดำเนินการที่รวดเร็ว (๒) การขับเคลื่อนจังหวัดพันธุ์ใหม่ต้องกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของ และ (๓) การบูรณาการข้อมูลร่วมกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

๖. นายณรงค์ อ่อนสอาด สรุประเด็นอภิปรายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเสนอแนะว่าการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งผลดีที่สำคัญ อาทิ (๑) ลดความเหลื่อมล้ำระหว่างกรุงเทพมหานคร หัวเมือง และชนบท โดยจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ และลดความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท (๒) แบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยการกระจายอำนาจ หน้าที่ และทรัพยากรทางการบริหารลงสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ทำหน้าที่จัดบริการสาธารณะเพื่อบริการประชาชนในท้องถิ่นและ (๓) ทำให้ปัญหาแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น จึงเห็นควรเร่งรัดผลักดันร่างแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕ และร่างแผนปฏิบัติการและกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๕

๗. นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม สรุประเด็นอภิปรายในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยเห็นว่ามีความล่าช้า ต้องผลักดันและขอเสนอแนะเร่งรัดในประเด็นดังนี้ (๑) ทำอย่างไรให้กฎหมายเป็นของประชาชน มีความเสมอภาค และเท่าเทียม อำนวยความสะดวกและเอื้อต่อประเด็นทางเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์ (๒) การอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการแจ้งความทุกท้องที่ อาจมีปัญหาทางปฏิบัติในท้องที่เนื่องจากว่าหลายภาคส่วนยังสับสนต่อการปฏิบัติ และ (๓) การจัดทำทุกสถานีตำรวจ ขอให้เร่งทำให้ครบทุกสถานีตำรวจ นอกจากนี้ ได้เสนอขอให้เน้นกฎหมายที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมายว่าด้วยการเข้าสู่เสนอกฎหมายหรือเสนอการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญฯ และกฎหมายว่าด้วยระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมฯ

๘. นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ขอติดตามผลการดำเนินการตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้มีผลบังคับใช้แล้ว และขอให้เร่งรัดการดำเนินการปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน (หรือ Regulatory Guillotine)

๙. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ สรุประเด็นอภิปรายในด้านเศรษฐกิจ ดังนี้

๑) การรายงานพบประเด็นปัญหาและมีข้อเสนอในการแก้ไข ได้แก่ (๑) หน่วยงานดำเนินการแล้วเสร็จแต่ไม่นำเข้าระบบ eMENSUR หรือ นำข้อมูลเข้าระบบล่าช้า รวมทั้ง ไม่ได้มีการระบุวันที่ที่หน่วยงานเอาข้อมูลเข้าในระบบ จึงไม่สามารถทราบได้ว่าหน่วยงานนำข้อมูลล่าช้าหรือไม่ เสนอให้ สศช. ดำเนินการให้การรายงานเข้าระบบสามารถสะท้อนข้อเท็จจริงและเป็นปัจจุบัน (๒) การออกกฎหมาย ระเบียบ ตามที่แผนฯ กำหนด มีความล่าช้า เสนอให้เร่งรัดให้หน่วยงานดำเนินการให้เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด (๓) การขออนุญาตจากหน่วยงานรับผิดชอบที่ระบุในแผนการปฏิรูปประเทศฯ อาทิ ประเด็นเรื่อง ภาษีที่กรมสรรพากร กรมสรรพสามิต กรมศุลกากร แจ้งความประสงค์ขออนุญาต คงเหลือเฉพาะ สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอให้เร่งทำความเข้าใจกับหน่วยงานที่ถูกกำหนดให้เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ถึงหลักการในการถูกกำหนดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และบทบาทของหน่วยงานในการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ

๒) นอกจากนี้ มีข้อสังเกตต่อการรายงานผลในระบบ eMENS CR พบว่า (๑) ยังไม่สามารถประเมินผลการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการได้ โดยเฉพาะในประเด็นการปฏิรูปย่อย เพราะเป็นการวัดผลปีที่ผ่านมา ไม่ใช่ปัจจุบัน (๒) การแสดงผลมีความซับซ้อน ไม่สามารถทราบปัญหาของแต่ละแผนการปฏิรูปประเทศได้ง่าย (๓) ตัวชี้วัดของแผนฯ หลายตัวเป็นขององค์กรระหว่างประเทศ อาจจะไม่สะท้อนการดำเนินงานของประเทศได้แท้จริง ข้อเสนอ ให้ดำเนินการวัดผลที่เป็นดำเนินการขององค์กรในประเทศคู่ขนานไปกับการใช้ตัวชี้วัดของต่างประเทศ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ (๔) การจัดสรรงบประมาณ การปรับแผนการปฏิรูปประเทศมีปฏิทินการดำเนินงานที่ไม่สอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อการทำงานตามแผนที่อาจจะล่าช้าในปี ๒๕๖๕ ได้

๑๐. นายพลเดช ปิ่นประทีป สรุประเด็นอภิปรายในด้านเศรษฐกิจ โดยเสนอแนะให้ศึกษาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๖๖/๒๕๖๓ ในการแก้ปัญหาคอมมิวนิสต์ รวมทั้ง ศึกษาความล้มเหลวสงครามยาเสพติด สงครามความยากจน เพื่อใช้ประกอบการดำเนินการปฏิรูปประเทศ นอกจากนี้ ในเรื่องการแก้ไขปัญหาความยากจน ขอเสนอแนะให้ใช้ระบบ TPMAP กองทุน Social Investment funds เพื่อสนับสนุนชนชั้นกลาง ทำธุรกิจเพื่อสังคม ตลอดจนสนับสนุนในระดับชุมชน รากหญ้าด้วย

๑๑. นายสมชาย ชาญณรงค์กุล สรุประเด็นอภิปรายในด้านเศรษฐกิจ ในเรื่อง Smart farmers & precision farming ดังนี้ (๑) อายุเฉลี่ยเกษตรกร ๕๕-๖๐ ปี ขณะที่ smart farmers & precision farming ต้องใช้ข้อมูลและเทคโนโลยี จึงควรส่งเสริม young smart farmers และเป็นผู้ประกอบการสมัยใหม่ (๒) Agri map online เพียงอย่างเดียวอาจไม่ตอบโจทย์การปฏิรูปประเทศหรือไม่ และ (๓) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการบูรณาการร่วมกัน กระทรวงเกษตรฯ หน่วยงานทุน หน่วยงานข้อมูล หน่วยงานด้านการตลาด

๑๒. นางจินตนา ชัยวรรณการ สรุประเด็นอภิปรายในด้านเศรษฐกิจ ในเรื่องการบริหารจัดการน้ำ พบว่า ได้บริหารจัดการชลประทานได้อย่างทั่วถึง ซึ่งดำเนินการสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปี ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่การตรวจสอบข้อมูลผ่านระบบ eMENS CR ทั้งเป้าหมาย และตัวชี้วัดนั้น ไม่ชัดเจน จึงขอให้ สศช. เร่งดำเนินการสร้างการรับรู้และองค์ความรู้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ขอเสนอแนะการดำเนินการ อาทิ (๑) เตรียมความพร้อมการบริหารจัดการน้ำให้ชัดเจน (๒) การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปฯ หากติดขัด ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรีบดำเนินการแก้ไข และ (๓) การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องต่อจำนวนพื้นที่ จึงขอให้เร่งรัดจัดสรรให้เพียงพอและตอบรับต่อแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๓. พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านเศรษฐกิจ ควรมีการส่งเสริมท่าเรือขนส่งสินค้าใหม่มากขึ้น เน้นกิจกรรม national single window อำนวยความสะดวกให้กับผู้ประกอบการในเรื่องการอนุมัติอนุญาต และให้ติดตามผลได้ผลผ่านระบบ online เพื่อเพิ่มความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ ทั้งนี้ยังมีปัญหาอุปสรรคคือกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน จำเป็นต้องมีการแก้ไข และการบูรณาการงบประมาณในการดำเนินการ รวมทั้ง เสนอแนะให้มีการแก้ไขกฎหมายกำหนดความสูงของรถบรรทุกสินค้า ให้สอดคล้องกับสภาพการขนส่งและมาตรฐานสากล และควรเพิ่มเติมแผนบูรณาการท่าเรือสำราญขนาดใหญ่ เน้นเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว พร้อมกับการพัฒนาตลาด โรงแรมและกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ควบคู่กัน และบูรณาการการดำเนินการร่วมกันระหว่างกระทรวงคมนาคมและกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๑๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญส่ง ไช้เกษ สรุประเด็นอภิปรายในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) ในประเด็นการบริหารจัดการขยะ พบว่าการรายงานผลการดำเนินงานมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ค่อนข้างชัดเจน แต่บางกิจกรรมยังไม่มีข้อมูลการรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานที่ชัดเจน รวมทั้ง บางกิจกรรมได้กำหนดแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๑ เช่น การออกกฎหมายที่เอื้อกับเอกชนในการบริหารจัดการและจัดการขยะ แต่ยังไม่มีการรายงานผลการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถติดตามได้ ทั้งนี้ พบว่าปัญหาการดำเนินงานเชิงปฏิบัติที่สำคัญ ได้แก่ (๑) การต่อต้านจากประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะประเด็นสถานที่กำจัดขยะ เนื่องจากปัญหาที่ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินงาน (๒) การขาดแคลนบุคลากร โดยเฉพาะบางหน่วยงานที่มีภารกิจเพิ่ม เช่น กระทรวงมหาดไทยที่ปัจจุบันมีภารกิจเรื่องการจัดการขยะชุมชนไปด้วย รวมทั้ง กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงทรัพยากรฯ ที่ขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินงานเช่นกัน (๓) สถานที่กำจัดขยะที่ไม่สามารถดำเนินการกำจัดขยะได้เพียงพอกับปริมาณขยะในพื้นที่ รวมทั้ง การแก้ไขปัญหาขยะตกค้าง (๔) ข้อมูลทางขยะที่ไม่ตรงกัน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การติดตามตรวจสอบ การกำจัดขยะ และ (๕) หลักการคนก่อนมลพิษเป็นคนที่จ่ายยังไม่สามารถปฏิบัติใช้ได้

๒) ในประเด็นการบริหารจัดการฝุ่นละออง ยังไม่พบเรื่องการบริหารจัดการฝุ่นขนาดเล็กในส่วนของกิจกรรม พบเพียงในส่วนของตัวชี้วัดเท่านั้น ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงแก้ไขแผนการปฏิรูปประเทศ ควรนำเรื่องดังกล่าวมาใส่ในแผนฯ ทำให้การติดตามสามารถดำเนินการได้ง่ายและเป็นระบบ

๑๕. พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร สรุประเด็นอภิปรายในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ว่าขอให้เร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในเรื่องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยเฉพาะการจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง การออกอนุบัญญัติภายใต้กฎหมายว่าด้วยการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง และการจัดการองค์ความรู้ทางทะเล

๑๖. นายณรงค์ สหเมธาพัฒน์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านสาธารณสุข ดังนี้

๑) ผลลัพธ์จากการปฏิรูป กิจกรรมที่ดำเนินไปแล้วเสร็จค่อนข้างน้อย ๓ จาก ๑๓๐ กิจกรรม กระบวนการทำแผนปฏิบัติราชการ ไม่ได้นำไปเป้าหมาย และทิศทางการปฏิรูปด้านสาธารณสุขไปทำแผนปฏิบัติราชการ โดยเฉพาะประเด็นระบบบริหารจัดการ ยังมีความเห็นไม่ตรงกันระหว่างข้าราชการประจำกับมุมมองของภายนอก ภายนอกมองว่าการปฏิรูปคือการปรับขอบเขตอำนาจของส่วนราชการ

๒) ข้อเสนอแนะสาระสำคัญในการปฏิรูป ได้แก่ การปรับระบบบริหารจัดการสถานบริการของกระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ระบบบริการปฐมภูมิที่สถานีอนามัย โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพสต.) ๑๐,๐๐๐ แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ๑,๐๐๐ แห่ง ๑๐๐,๐๐๐ เตียง เพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารสถานบริการระดับเขตระบบบริการในพื้นที่

๓) สำหรับการปฏิรูประบบบริการปฐมภูมิในสถานีอนามัย ต้องมีการรวมกันเป็นเครือข่าย หน่วยบริหารขึ้นกับ อปท. แพทย์ขึ้นกับ กระทรวงสาธารณสุข กฎหมายกระจายอำนาจ การถ่ายโอนบริการระดับปฐมภูมิที่กำหนดให้ถ่ายโอนไป อปท. กระทรวงสาธารณสุขต้องชัดเจนขึ้น

๔) สำหรับระบบบริหารของโรงพยาบาลที่ไม่คล่องตัว รวมศูนย์ไว้ที่ส่วนกลาง ดิถะเบียบราชการด้านคนด้านเงิน ควรพิจารณาการเป็นนิติบุคคลเหมือนกรณีโรงเรียนได้หรือไม่ การเป็นโรงพยาบาลในกำกับของรัฐเหมือนโรงพยาบาลที่เป็นองค์การมหาชน หรือการถ่ายโอนไปยังท้องถิ่น ทั้งนี้ ควรยึดหลักการให้โรงพยาบาลออกกฎระเบียบบริหารจัดการภายใน ภายใต้กำกับของคณะกรรมการ บริหารโรงพยาบาลที่มีประชาชนอยู่ด้วย

๕) ระดับเขต (ตรวจราชการ) ประชากร ๔-๕ ล้านคน ควรจัดให้มีความเท่าเทียมระดับเขตตรวจราชการ กระทรวงสาธารณสุขทำอย่างไรให้มีเอกภาพ และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร มีการตั้งกองทุน ระดับเขต จัดการการเงินการคลังเอง ไม่ต้องรวมศูนย์ที่ส่วนกลาง

๖) สำหรับการดำเนินการต่อไปขอเสนอให้รัฐบาลกำหนดนโยบายและแนวทางที่ชัดเจน และอาจทดลองทำ sandbox ใน ๓ เขตภูมิภาค และกทม. และทำการวิจัยควบคู่ไปด้วย

๑๗. นายพิศาล มาณวพัฒน์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านสาธารณสุข ว่าการปฏิรูปประเทศมีวาระการ ประชุมร่วมกับเจ้ากระทรวงและหน่วยงานรับผิดชอบมากนักน้อยเพียงไร เสนอแนะให้รัฐบาล หาข้อสรุป ๒-๓ เรื่อง เพื่อผลักดันเพื่อให้เกิดผลและเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง

๑๘. นายสมชาย เสียงหลาย สรุประเด็นอภิปรายในด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเสนอว่า เทคโนโลยีสารสนเทศมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ ในทุก ๆ ด้าน รัฐบาลจึงควรพัฒนาโครงข่ายดิจิทัล และโครงข่าย broadband ให้ครอบคลุมพื้นที่เศรษฐกิจหลัก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งนี้ ขอให้เร่งรัดการจัดทำกฎหมายว่าด้วยจริยธรรมและ มาตรฐานวิชาชีพสื่อ รวมทั้ง การปฏิรูปการให้ข้อมูลข่าวสารของภาครัฐ เพื่อให้การให้ข่าวสารข้อมูลแก่ ประชาชนทั้งจากสื่อมวลชนวิชาชีพ และสื่อภาครัฐเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐาน ให้สาระที่ถูกต้อง ชัดเจน และทันเวลาแก่ประชาชนผู้รับสื่อสรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑๙. นายอำพล จินดาวัฒนะ สรุประเด็นอภิปรายในด้านสังคม ประกอบด้วย (๑) เรื่องบำเหน็จบำนาญ มีการผลักดันกฎหมายบำนาญแห่งชาติ เป็นการปิดช่องว่างให้กับคนจำนวนมาก แต่ช้ากว่าแผน และไม่รู้จะ สำเร็จหรือไม่ (๒) การพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุในการทำงาน เรื่องการขยายอายุเกษียณ ขอเสนอให้คิดระบบ การจ้างผู้เกษียณอายุมาทำงาน เพื่อเป็นพลังของประเทศ การขยายอายุเกษียณไม่ใช่คำตอบเดียว (๓) ระบบ สร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง โดยเฉพาะตำบลเข้มแข็งคือหัวใจของการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศจากข้างล่าง แต่พบว่ามีกรณีการดำเนินการล่าช้า และมีบางเรื่องที่อาจนำออกจากแผนด้วยเหตุผลใด และ (๔) ควรเร่งรัดเรื่อง การคุ้มครองคนไทยกลุ่มชาติพันธุ์ ตามข้อเสนอร่างกฎหมายที่ปรากฏในแผนการปฏิรูปและนโยบายรัฐบาล

๒๐. นายมณฑิร บุญตัน สรุประเด็นอภิปรายในด้านสังคม ดังนี้

๑) ประเด็นผู้เสียเปรียบทางสังคม ต้องการให้โครงสร้างพื้นฐานทั้งระบบ ขนส่งสาธารณะ ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี ตู้เอทีเอ็ม อาคารสถานที่ สวนสาธารณะ ทุกคนควรเข้าถึงได้ โดยยึดหลักการออกแบบเพื่อคนทุก คน แต่ปรากฏว่าระเบียบสิ่งที่ดำเนินการต่อไป คือติดตามการดำเนินงาน ขณะที่ ปัจจุบันเราไม่มีมาตรฐานการ ออกแบบสภาพแวดล้อมให้คนทั้งมวลเข้าถึงได้ ดังนั้น คณะกรรมการ ได้จัดทำข้อเสนอการจัดทำกฎหมาย สภาพแวดล้อมที่ทุกคนเข้าถึงได้ accessibility for all act และกำหนดมาตรการประเมินโครงการขนาดใหญ่ ว่าต้องให้ทุกคนเข้าถึงได้ ต้องทำข้ามกระทรวง และนำไปใช้เช่นเดียวกับกระบวนการ EIA /HIA

๒) เรื่องการปฏิรูปกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ในแผนฯ พูดเรื่องการจัดสรรงบประมาณ สนับสนุนศูนย์คนพิการ สร้างความร่วมมือการส่งเสริมอาชีพคนพิการ แต่ไม่สะท้อนประสิทธิภาพของกองทุน ซึ่งเป็นปัญหาที่กองทุนให้กู้เงินแบบล่าช้า พิจารณาเงินสนับสนุนที่ใช้วิธีการล่าช้า ไม่ครบปี ให้เงินเป็นราย โครงการ อีกทั้งมีระบบบริหารจัดการที่ล่าช้า ในแผนฯ ไม่บอกวิธีการที่ชัดเจน จะไปสนับสนุน วิสาหกิจ เพื่อสังคม ก็เป็นคนละเรื่อง ต้องเน้นที่แก้ระเบียบกองทุนฯ

๒๑. พลอากาศเอก อติศักดิ์ กลั่นเสนาะ สรุประเด็นอภิปรายในด้านพลังงานว่า ในกิจกรรมเรื่องการย้าย ๓ การไฟฟ้า (กฟผ. กฟภ. และ กฟน.) ไปกระทรวงพลังงาน จะทำให้ลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต และบริหารจัดการพลังงานได้ง่ายขึ้น ควรเร่งรัดให้เป็นไปตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๒๒. นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และประพฤตินิคมขอบว่า

๑) การปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิคมขอบมีตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และการประเมินคุณธรรมความโปร่งใส ITA ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล CPI ซึ่งคะแนน CPI ในปี ๒๕๖๓ นั้น มีคะแนนคงที่เชิงถดถอยจากลำดับเดิมที่เคยได้ในปีที่ผ่านมา ยิ่งชี้ให้เห็นว่าระบบการตรวจสอบความโปร่งใสในประเทศกับระดับสากลไม่ไปในทิศทางเดียวกัน จึงขอให้หน่วยงานรับผิดชอบกับการประเมินภายในประเทศพิจารณาการประเมินให้สอดคล้องกับระดับสากล และนำข้อการให้คะแนนดังกล่าวมาพัฒนาจุดด้อยของประเทศเพื่อยกระดับ CPI ของประเทศ โดยต้องร่วมมือกันทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบ

๒) ในการปรับปรุงแผนฯ ควรปรับกิจกรรมที่ทับซ้อน และกิจกรรมที่เป็นภารกิจปกติ ให้ยกเลิก และให้คงไว้เฉพาะกิจกรรมที่มีความสำคัญจริงๆ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการให้ความรู้แก่ประชาชนในการร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤตินิคมขอบ และให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุตัวชี้วัดในปี ๒๕๖๕

๒๓. นายประมนต์ สุธีวงศ์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤตินิคมขอบ ดังนี้

๑) จากรายงาน องค์กรอิสระยังไม่ได้มีส่วนร่วมในการทำแผน และยังไม่ปรากฏในแผนฯ ยกเว้น ป.ป.ช. แต่องค์กรอิสระมีมากกว่า ป.ป.ช. จึงขอเสนอในช่วงการปรับแผนการปฏิรูปประเทศ ควรให้องค์กรอิสระเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับแผน รวมทั้งในการดำเนินกิจกรรมมากกว่าที่ผ่านมา

๒) การจัดสรรงบประมาณให้องค์กรอิสระ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมการดำเนินการด้วย เพราะหากงบประมาณไม่เพียงพอก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานได้

๓) ความชัดเจนของการมีคณะกรรมการประสานงานระดับสูง clearing house เพื่อให้เกิดการบูรณาการระดับนโยบายในส่วนของกระบวนการยุติธรรมของประเทศ เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีอย่างน้อย ๕ หน่วยงาน ตั้งแต่ต้นน้ำ ทั้ง กรมสอบสวนคดีพิเศษ (DSI) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ซึ่งยังขาดการกำหนดและมอบหมายหน่วยงานหลักในการประสานกับต่างประเทศ ส่งผลต่อการดำเนินคดีที่เกี่ยวกับต่างประเทศ ทั้งนี้ การจัดตั้งคณะกรรมการดังกล่าวในเล่มประเด็นการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมยังขาดทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งถึงแม้ปัจจุบันจะมีศูนย์อำนวยการทุจริตแห่งชาติ แต่เป็นการแก้ปัญหาในระดับปฏิบัติการเท่านั้น

๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษา ดังนี้

๑) การปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้โดยรวม การปฏิรูปการศึกษาผ่าน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ ความแตกต่างของการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ต้องมีการรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติม เบื้องต้นเรียนว่าการศึกษาเป็นแผนย่อย การเรียนรู้เป็นการจำเพียงเล็กน้อย และเกิดความรู้นี้ใหม่ พ.ร.บ. การศึกษานอกระบบใหม่ควรนิยามการเรียนรู้และการศึกษาให้ชัดเจน โดยกระบวนการสอนต้องเป็น learning จะเกิด wisdom เพื่อพ้นกับดักรายได้ปานกลาง เกิดนวัตกรรมต่าง ๆ พ.ร.บ.นี้ กำหนดให้มี

ความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน อปท. ซึ่งมีความสำคัญอย่างมาก ให้อิสระแก่สถานศึกษานิติบุคคล การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุ ความรู้ ทักษะ ทักษะ ทักษะหรือเจตคติ ควรให้ความสำคัญกับทัศนคติที่ดีเป็นลำดับแรก แล้วค่อยพัฒนาความรู้และทักษะ

๒) การปฏิรูปเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ พ.ร.บ. กองทุนเพื่อความเสมอภาค ประกาศใช้แล้ว ประเด็นเรื่อง การสอบเข้ามหาวิทยาลัย อาจมองเป็นระบบที่เสมอภาค แต่จริงแล้วเหลื่อมล้ำ เพราะคนจนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ยากกว่าผู้มีฐานะดี ข้อสอบมีมาตรฐานแต่ไม่เสมอภาค เด็กยากจนขาดโอกาสในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

๓) การปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อรองรับคนในศตวรรษที่ ๒๑ ต้องเน้นกระบวนการเรียนรู้ ในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จเน้น teach less learn more จัดกระบวนการสอนให้น้อยลง เพิ่มกระบวนการเรียนรู้ Wisdom เน้น competency-based แต่ไทยใช้การเรียนแบบเนื้อหาเป็นฐาน ควรสอนเด็กให้เรียนรู้ตามหลักความเป็นจริง อาทิ เรื่องการออมตั้งแต่วัยเด็ก

๒๕. นายตวง อันทะไชย สรุประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษา ดังนี้

๑) หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาถ้าย้อนไปในอดีต พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดเป้าหมายในการปฏิรูปการศึกษา และนำไปสู่การออก พ.ร.บ. ทั้งหมด จึงต้องเร่งออก พ.ร.บ. การศึกษา แห่งชาติฉบับใหม่ตามนัย มาตรา ๕๔ และ มาตรา ๒๕๘ จ. ในรัฐธรรมนูญฯ เพื่อให้มีกฎหมายอื่น ๆ ตามมา

๒) กรณีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่ ต้องให้โรงเรียนเป็นนิติบุคคลที่แท้จริง ถ้าเชื่อว่า คุณภาพการศึกษาเกิดจากโรงเรียน ห้องเรียน และครู ต้องกระจายอำนาจ วิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป และ งบประมาณ คุณภาพจะเกิดจากส่วนนี้

๒๖. นายชาญวิทย์ ผลชีวิน สรุประเด็นอภิปรายในด้านสังคมว่า ควรกำหนดตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับเด็กที่มีความสามารถที่หลากหลาย โดยการนำการศึกษาของพหุปัญญาทั้ง ๙ ด้าน มาพิจารณา เพื่อเป็นแบบแผนการ พัฒนาเด็กในยุคต่อไป ด้านภาษา ด้านตรรกศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกายและการ เคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษย์สัมพันธ์ ด้านการเข้าใจตนเอง ด้านธรรมชาติวิทยา และด้านความคิด ไคร์ครวญ โดยทั้งหมดนี้ควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับพหุปัญญา และควรได้รับการเรียนการสอนให้ เหมาะสมในแต่ละด้านแก่เด็กแต่ละประเภท และควรให้ความสำคัญแก่เด็กที่มีความแตกต่าง และได้รับการ สอนให้เหมาะแก่เด็กที่มีความถนัดที่แตกต่างกันออกไป

๒๗. พลเอก ชชาติอุดม ดิตถะสิริ สรุประเด็นอภิปรายในภาพรวมด้านงบประมาณ ดังนี้

๑) ไม่พบการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ อาจสรุปได้ว่ากิจกรรมที่ได้ดำเนินการไม่ได้ใช้งบประมาณ ใช้งบพื้นฐาน ใช้งบยุทธศาสตร์ แต่กิจกรรมที่จำเป็นต้องใช้งบลงทุน อาจขาดการสนับสนุนงบประมาณทำให้ ดำเนินการล่าช้า ซึ่งงบประมาณเป็นหัวใจสำคัญของการให้หน่วยงานของรัฐนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และทำให้ สามารถ ติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด ผ่านการใช้จ่ายงบประมาณได้

๒) ไม่มีกฎหมายกำหนดการจัดสรรงบประมาณไว้โดยเฉพาะ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๒ สำนักงบประมาณ ยังยึดยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการจัดสรร อาจทำให้หน่วยงานของรัฐได้รับจัดสรรไม่ตรงความต้องการ ในการปฏิรูปประเทศ

๓) ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ ๒๕๖๔ แนวทางการจัดสรรงบประมาณได้ปรับให้ตรงกับ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว แต่ยังขาดการเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่ง ณ ปัจจุบัน ตามที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ไม่น่าจะดำเนินการแล้วเสร็จทัน

กับปฏิทินงบประมาณ ๒๕๖๔ และจะส่งผลต่อการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

๔) การจัดสรรงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เร่งรัดการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศโดยเร็ว และประสานสำนักงานงบประมาณเพื่อดำเนินการให้ทันปฏิทินงบประมาณ ๒๕๖๔ หากไม่สามารถดำเนินการได้ทันให้พิจารณาคัดเลือกกิจกรรมเร่งด่วนเพื่อดำเนินการไปก่อนและประสานหน่วยงานของรัฐถึงความพร้อมในการดำเนินการด้วย

๒๘. ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนาภรณ์ สิริโรจน์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมว่าเครื่องมือที่จะทำให้การปฏิรูปสำเร็จคือกฎหมาย ในขณะที่เดียวกันกฎหมายก็เป็นอุปสรรคในการดำเนินการ ควรพิจารณาให้มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น แต่ไม่เห็นมีการยกเลิกกฎหมาย มีแต่การร่างเพิ่ม ต้องดูประกอบด้วยว่าคนที่ถือเครื่องมือ ใช้เครื่องมือเป็นหรือไม่ โดยเฉพาะการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การร่างกฎหมายและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย นอกจากนี้ ควรเร่งรัดการปฏิรูปการเรียนการสอนนิติศาสตร์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้เรื่องอื่น ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สำหรับด้านกระบวนการยุติธรรม ควรให้ความสำคัญที่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา กลไกการบังคับใช้กฎหมาย ปฏิบัติตามกฎหมาย และผลของคำวินิจฉัยของศาล

๒๙. ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการบริหารราชการแผ่นดินว่า ระบบฐานข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจมีความซับซ้อนในการบูรณาการข้อมูล แต่ยังคงขาดข้อมูลเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจ ควรเร่งรัดเกณฑ์และมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูล รวมทั้ง ควรเตรียมความพร้อมในการปฏิรูปคนสู่รัฐบาลดิจิทัล และในเรื่องจังหวัดพันธุ์ใหม่ จะต้องทบทวนหลักการขององค์กรที่มีสมรรถนะสูง มีความยืดหยุ่น และการกำหนดตำแหน่งยุทธศาสตร์ รวมถึงการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อบริหารจัดการเชิงพื้นที่เตรียมความพร้อมผู้ว่าราชการ โดยกำหนดกรอบสมรรถนะให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ และบูรณาการงบประมาณจังหวัดและต้องเร่งพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลในการผลักดันจังหวัดพันธุ์ใหม่

๓๐. นายพลเดช ปิ่นประทีป สรุประเด็นอภิปรายว่า ควรเร่งรัดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๓ ฉบับ ได้แก่ (๑) พ.ร.บ. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในนโยบายสาธารณะฯ (ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านพลังงาน) (๒) พ.ร.บ. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองฯ เสนอโดย สปท. และ (๓) พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมายฯ

๓๑. คุณหญิงพรทิพย์ โรจนสุนันท์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านกระบวนการยุติธรรมว่าในการรายงานควรปรับการรายงานให้ติดตามได้มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณ ทั้งนี้อาจมีหน่วยงานที่รายงานไม่ตรงแผนการปฏิรูปประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต้องติดตามเร่งรัดให้หน่วยงานดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้ง ควรพิจารณากิจกรรมที่มีผลกระทบทางบวกสูง เช่น การจัดทำ Big Data ฐานข้อมูลทั่วไปของประชาชน ฐานข้อมูลงานยุติธรรม ฐานข้อมูลเกี่ยวกับความมั่นคง เป็นต้น นอกจากนี้ ควรรายงานประเด็นการปฏิรูปตำรวจมีความซับซ้อนอย่างไร การสอบสวนนิติวิทยาศาสตร์ มีความซับซ้อนอย่างไรด้วย

๓๒. พลอากาศตรี เฉลิมชัย เครืองาม สรุประเด็นอภิปรายในด้านสังคม โดยเสนอแนะให้เพิ่มประเด็นปฏิรูปด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม คุณธรรมเป็นการปฏิรูปด้านหนึ่ง และฝากประเด็น Big rock ด้านวัฒนธรรมให้ผลักดัน/เร่งรัดกฎหมายเกี่ยวกับการดูแลรักษาโบราณสถาน คือร่าง พ.ร.บ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่..) พ.ศ. ซึ่งอยู่ระหว่างในขั้นตอนการพิจารณาของสำนักงาน

คณะกรรมการกฤษฎีกาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยประสานกับกระทรวงวัฒนธรรมและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา โดยพบว่าแผนการปฏิรูปประเทศด้านสังคมไม่ได้กล่าวถึงประเด็นดังกล่าว

๓๓. พลเรือเอก พัลลภ ตมิศานนท์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) ประเด็นปฏิรูปที่ ๑ เรื่อง การบริหารจัดการเขตทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดในกิจกรรมที่ ๓ ศึกษาแนวทางการแบ่งเขตแดนทางทะเลรายจังหวัดทั้งในระดับภาพรวมและพื้นที่ และกิจกรรมที่ ๔ จัดทำร่างแผนที่การแบ่งเขตแดนทะเลทั้ง ๒๓ จังหวัด ตามหลักทางวิชาการ ซึ่งสถานะปัจจุบันมีจังหวัด ๔ จังหวัด ที่ยังไม่บรรลุข้อตกลงในเรื่องเขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล โดยกระทรวงมหาดไทยจะเร่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ได้ช้อยู่โดยเร็ว

๒) ควรเร่งรัดจัดทำอนุบัญญัติประกอบพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งดำเนินการล่าช้ากว่าแผน

๓) ในประเด็นปฏิรูปที่ ๑๐ เรื่อง การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง การดำเนินการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกัดเซาะชายฝั่งยังไม่ครอบคลุม เสนอทำแบบจำลองทางกายภาพ (Physical Model)

๔) ในประเด็นปฏิรูปที่ ๑๓ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายทางทะเลให้ทันสมัยและสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทางทะเล ค.ศ. ๑๙๘๒ ในการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. เพื่อเป็นการควบคุมสิ่งปนื้อกล น้ำมันและสารเคมี กรณีจำเป็นควรเร่งรัดให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๓

๓๔. นายสตีลตี ลิมพงศ์พันธ์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านเศรษฐกิจว่าควรปรับแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อให้แผนที่เกี่ยวข้องดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้ง การปฏิรูปประเทศควรเป็นเรื่องจำเพาะ ควรเป็นเรื่องการปรับโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญ จึงควรจัดลำดับความสำคัญและนำไปสู่การปฏิบัติโดยเร็ว ให้เสร็จในระยะเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีเรื่องสำคัญบางเรื่องที่เป็นต้องเร่งผลักดัน เช่น เศรษฐกิจทางชีวภาพ เศรษฐกิจดิจิทัล เศรษฐกิจคุณภาพ เศรษฐกิจผู้สูงอายุ เศรษฐกิจท้องถิ่น และเศรษฐกิจสร้างสรรค์ จึงขอเสนอแนะให้นำเศรษฐกิจเหล่านี้ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง และพิจารณาผลักดันผลอันพึงประสงค์และตัวชี้วัดเพื่อติดตาม ผลักดันกิจกรรมที่ล่าช้ากว่าแผนให้กลับมาดำเนินการให้ทันตามแผน

๓๕. นายคำณูณ สิทธิสมาน สรุประเด็นอภิปรายในด้านกฎหมาย ดังนี้

๑) การแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำไม่ได้เป็นด้านใดด้านหนึ่งของการปฏิรูป หัวใจอยู่ในการปฏิรูปด้านกฎหมายให้มีกลไกทางกฎหมายที่แก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๑ อนุมัติหลักการระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบูรณาการลดความเหลื่อมล้ำและแก้ปัญหาความยากจน แต่ปัจจุบันยังไม่ประกาศใช้ รวมทั้ง มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญ เช่น เปลี่ยนชื่อร่างระเบียบฯ เนื้อหาหลายประการเบาบางลงไปค่อนข้างมาก เหลือแค่กำหนดรูปแบบการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ จากเดิมที่กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ และลดระดับจากเดิมที่ สศช.จะตั้งเป็นสำนักงานฯ ใน สศช. แค่นี้ สศช. เป็นฝ่ายเลขานุการ

๒) การยกเลิกกฎหมายที่ล้าสมัยและเป็นอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของประชาชน ผลอันพึงประสงค์ที่ ๒ และ ๓ เกี่ยวเนื่องกัน มอบหมายสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมายในระยะเวลาเร่งด่วนดำเนินการ แต่คณะรัฐมนตรีไปตั้ง สำนักงาน ป.ย.ป. ขึ้นมาแทน ผ่านมา ๑ ปีกว่าแล้ว ยังไม่มีคณะกรรมการเห็นควรต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน นอกจากนี้ การปฏิรูปเศรษฐกิจด้านเติบโตดีแล้ว ตอนนี้ต้องเร่งปฏิรูปด้านการกระจายอำนาจขอให้การปฏิรูปด้านลดความเหลื่อมล้ำสมดุลกับด้านเติบโต

๓๖. นายมณฑิเยร บุญตัน สรุปรประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษา ดังนี้

๑) ขออภิปรายหัวข้อ ๓.๒ ว่าด้วยเรื่องการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งมีการดำเนินงานมาเป็นระยะเวลานาน แต่ไม่มีความคืบหน้าของการดำเนินงานเท่าที่ควร แม้ว่าคณะกรรมการปฏิรูปด้านการศึกษาและตำรวจเป็นคณะพิเศษที่แยกมาได้ ดำเนินการสิ้นสุดแล้ว แต่พบว่าภารกิจอีกหลายส่วนยังต้องการการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ ๖ กิจกรรมในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา อาทิ การคัดกรอง การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนานวัตกรรมด้านการเรียนการสอนของกลุ่มบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ ที่ระบุนความคืบหน้าของการดำเนินงานว่าอยู่ระหว่างดำเนินงาน และไม่ปรากฏความคืบหน้าและแผนการดำเนินงานระยะต่อไป

๒) หัวข้อที่ ๒, ๓ และ ๔ กำหนดตามแผนการปฏิรูปประเทศ ให้แล้วเสร็จในไตรมาสที่ ๓ ปี ๒๕๖๒ เรื่องการจัดทำข้อเสนอว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มบุคคลพิการ บุคคลที่มีความสามารถพิเศษ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษยังไม่มีความคืบหน้า

๓) การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive education) อยากทราบความคืบหน้าของการดำเนินงานในปัจจุบัน เนื่องจากได้ระบุไว้ในอนุสัญญาบุคคลพิการเรื่องสิทธิที่จะได้รับการศึกษาแบบเรียนรู้อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อถกเถียงว่าหมายถึงการจัดการศึกษาทุกกลุ่มเป้าหมายหรือการจัดการศึกษาในสถาบันโดยรวมข้อจำกัดของผู้เรียนไว้ในสถานศึกษาเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ จึงสนใจรายงานติดตามประเมินผลการศึกษาของบุคคลทั้ง ๓ กลุ่ม และมีความคืบหน้าอย่างไร เพราะเท่าที่ทราบยังไม่มีการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมที่รองรับความหลากหลายของผู้เรียน ที่มีการจัดเทคโนโลยี การจัดสภาพแวดล้อมที่รองรับความหลากหลายของผู้เรียน

๔) อุปสรรคของการออกระเบียบการจัดตั้งศูนย์การเรียนเฉพาะสำหรับบุคคลพิการ พบว่าไม่สามารถออกกฎหมายดังกล่าวได้เพราะกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจไว้ โดยต้องใช้กฎกระทรวงว่าด้วยกฎการเรียน ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือ การจัดการศึกษาของกลุ่มบุคคลพิการมีปัญหาอุปสรรคเรื่อยมาและขาดความคืบหน้า มีความคืบหน้าแค่การจัดทำรายงานเท่านั้น ทั้งนี้ คาดหวังจะเห็นความชัดเจนของการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมสำหรับสังคมไทยอย่างแท้จริง

๓๗. นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ สรุปรประเด็นอภิปรายในด้านสังคม ดังนี้

๑) ระบบสร้างเสริมชุมชนเข้มแข็ง ขาดระบบที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วยทุนทางวัฒนธรรม เนื่องจากชุมชนเป็นทุนพื้นฐานของสังคม ตามมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญฯ บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิอนุรักษ์และฟื้นฟูขนบธรรมเนียมและประเพณีอันดีงามของชุมชน และมาตรา ๕๗ (๑) อนุรักษ์ฟื้นฟูและส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นฯ และส่งเสริมให้ อปท. มีสิทธิและส่วนร่วมในการดำเนินการ สองมาตราเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

๒) เรื่อง พ.ร.บ. สิทธิชุมชนฯ คาดว่าจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๓ แต่ความคืบหน้าบอกว่ายุติการดำเนินการ จึงเสนอให้พิจารณาทบทวน นอกจากนี้ ควรใช้วิธีการบูรณาการทุนต่าง ๆ ของหน่วยงานที่มีอยู่เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ทั้งงบประมาณรายจ่าย แผนงานให้สอดคล้องกับทั้งสองมาตรา อาทิ อปท. กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ งบบูรณาการและพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก ขอเสนอโครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยศิลปากร ในคณะกรรมการศิลปะวัฒนธรรมฯ ที่สานพลังสามภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ซึ่งได้ดำเนินการแล้วที่ อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช /ทุ่งเขี้ยว สันปาดอง ได้ผลดีมาก เพราะประชาชนตื่นตัวเป็นอย่างมาก ซึ่งประเพณีเป็นการสืบสานความเข้มแข็งของประชาชนและเยาวชนในพื้นที่

๓๘. พ.ต.ต. ยงยุทธ สารสมบัติ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มีข้อสังเกตว่า เป้าหมายและผลอันพึงประสงค์ ที่ระบุไว้ “ทำงานเพื่อประชาชนโดยยึดการดำเนินงานเชิงพื้นที่เป็นหลัก” แต่เมื่อพิจารณาในช่องสรุปตัวชี้วัดในระดับแผนของเป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์ไม่ปรากฏตัวชี้วัดที่บ่งชี้การดำเนินการเชิงพื้นที่แต่อย่างใด การจัดสรรงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัดได้รับความสนใจน้อยมาก ปี ๒๕๕๘ งบประมาณจังหวัด/กลุ่มจังหวัดเพียงร้อยละ ๐.๖๗ แต่ของตามภารกิจหน้าที่ (Function) ร้อยละ ๖๖.๘๒ การพัฒนาเชิงพื้นที่ (area based) ต้องคำนึงถึงทรัพยากร ประชากร ภูมิศาสตร์ และการจัดสรรงบประมาณ การปฏิรูปต้องเน้นการบริหารเชิงพื้นที่ ดังนั้น ในการลงพื้นที่รับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ควรได้มีการถ่ายทอดแผนแม่บท แผนงานโครงการลงไปถึงระดับปฏิบัติ และควรพิจารณาด้วยว่าแผนจังหวัด กลุ่มจังหวัดสอดคล้องกับแผนส่วนกลาง แผนการปฏิรูปประเทศหรือไม่

๓๙. พลเรือเอก ชุมชุม อาจวงษ์ สรุประเด็นอภิปรายสรุปภาพรวมทั้งหมด ดังนี้

๑) คณะกรรมการฯ ได้มีการเปรียบเทียบการดำเนินการตามแผน ว่ากิจกรรมใด ดำเนินการตามแผน ล่าช้ากว่าแผน และที่ต้องปรับปรุง ว่าแผนการปฏิรูปประเทศด้านใดมีการดำเนินการล่าช้า เรียงลำดับมากไปหาน้อย ดังนี้ ๑) ด้านการศึกษา ๒) ด้านเศรษฐกิจ ๓) ด้านกฎหมาย ๔) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ๕) ด้านกระบวนการยุติธรรม ๖) ด้านการเมือง ๗) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะทรัพยากรธรรมชาติทางบก ทางน้ำ และสิ่งแวดล้อม ๘) ด้านสาธารณสุข โดยเฉพาะเรื่องสุขภาพปฐมภูมิและระบบหลักประกันสุขภาพ ๙) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ๑๐) ด้านพลังงาน ๑๑) ด้านสังคม และ ๑๒) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีและสารสนเทศ

๒) ควรตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทุกด้าน ให้ครบจำนวน และเร่งรัดการดำเนินการกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๓) ในแผนการปฏิรูป ตัวชี้วัดสมบูรณ์ใหม่ ตอบโจทย์พอไหม ชัดเจนพอถึงระดับแผนงานโครงการหรือไม่ และควรมีแผนบูรณาการซึ่งมีการติดตามเป็นวงรอบทุก ๓ เดือน ๖ เดือน และ ๑๒ เดือน

๔) การรายงานผลที่สำนักงานฯ เสนอ ไม่สามารถพิจารณาว่าขั้นตอนที่หน่วยงานอยู่ระหว่างดำเนินการดำเนินการถึงขั้นตอนใด และระบบ eMENSRC ควรมีการรายงานแบบ real time และสามารถมี feed back ไปยังหน่วยปฏิบัติได้ในระบบ และสามารถเชื่อมฐานข้อมูลในการติดตามเสนอแนะและเร่งรัดที่วุฒิสภา จะจัดทำขึ้น กับระบบ eMENSRC เพื่อวุฒิสภาจะได้ติดตามแผนงานโครงการในลักษณะ งบประมาณ ปริมาณ และคุณภาพได้ และจะทำให้มีข้อมูลที่ถูกต้องทันสมัย และตรงประเด็นยิ่งขึ้น

สรุปประเด็นอภิปรายเบื้องต้น ต่อการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ
ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๒)
ต่อการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๓

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๓

ณ ห้องประชุมใหญ่วุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒
ถนนสามเสน แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ผู้อภิปรายรวม ๓๑ ราย สรุปประเด็นอภิปรายได้ดังนี้

๑. นายเกียรติ สิทธิอมร พรรคประชาธิปัตย์ สรุปประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ข้อเสนอจากการรายงานในรอบที่ผ่านมา ยังไม่ปรากฏในเล่มรายงานครั้งนี้ โดยเฉพาะประเด็น
ข้อเสนอแนะ เรื่อง ส่วนต่างระหว่างดอกเบี้ยเงินฝากและเงินกู้แคบลง และการปรับโครงสร้างภาษี
e-Commerce (ด้านเศรษฐกิจ) และราคาพลังงาน ค่า LNG การเปิดเสรี (ด้านพลังงาน) ดังนั้น ขอให้
ข้อเสนอมาผนวกในรายงานรอบต่อ ๆ ไปด้วย เพื่อให้สามารถเห็นถึงความก้าวหน้าการดำเนินงานได้
และเห็นว่าประชาชนได้รับประโยชน์จริง

๒) ข้อเสนอถึงการปรับค่าเป้าหมายการสร้างมูลค่าเพิ่มของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ต่อระบบเศรษฐกิจ จากเดิมที่กำหนดไว้ “ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ ต่อ GDP” เป็น “ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐
ต่อ GDP” ตามที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเสนอ โดยขอทราบสาเหตุของการปรับ
ลดลงด้วย

๓) ประเด็นเรื่องการปรับปรุงกฎหมายอนุญาตต่างดาวให้ทำงานได้ในประเทศไทย จะไม่สามารถทำให้
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ เนื่องจากวัตถุประสงค์ของกฎหมายคือเพื่อให้แต่ละประเทศ
สามารถกำหนดประเด็นที่เกี่ยวกับแรงงานต่างดาวและการลงทุนจากต่างชาติให้สอดคล้องกับบริบทและ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ไม่ได้เป็นข้อผูกพันทางการค้าโลก

๔) ในการรายงานทุก ๓ เดือน ไม่เห็นความก้าวหน้ามากนัก สามารถปรับการรายงานเป็นทุก ๖ เดือน
ได้หรือไม่

๒. นางอนุรัักษ์ บุญศล พรรคเพื่อไทย สรุปประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ในรายงานความคืบหน้ายังไม่พบเรื่อง การบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ

๒) ปัจจุบันประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ในแผนการปฏิรูปประเทศนั้น จึงควรมีวิธีการหรือแนวทาง
ในการจัดการแก้ไขปัญหาผู้สูงอายุให้มีการดำเนินชีวิตได้ในสังคม รวมถึงการจัดสรรอัตราเงินช่วยเหลือให้แก่
กลุ่มผู้สูงวัยนั้นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม เนื่องจากช่วงวัยอายุที่เพิ่มมากขึ้น อายุยืนยาวมากยิ่งขึ้น
และต้องประเมินถึงสวัสดิการด้านสาธารณสุขของผู้สูงวัยที่พึงได้รับ

๓) ความไม่เหมาะสมของอัตราเงินเดือนผู้สูงวัยที่เป็นราชการ ที่ได้รับต่อเดือน ทำให้เกิดหนี้ในครัวเรือน
โดยทางธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีคลินิกช่วยเหลือผู้เกษียณอายุที่ได้รับความเดือดร้อนจากหนี้ครัวเรือนที่เกิดขึ้น

๔) ด้านการศึกษาที่กำหนดให้มีการสร้างความเสมอภาคทางสังคม การที่เด็กทุกคนจะต้องได้รับโอกาส
ทางการศึกษา โดยเฉพาะเด็กมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่าครึ่งหนึ่งของเด็กที่จบการศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้นได้หลุดออกไปจากระบบการศึกษา ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างแผนการรองรับโอกาส
ทางการศึกษาให้กับเด็กทุกคนได้รับการศึกษาเพื่อเป็นทรัพยากรมนุษย์อย่างมีคุณภาพต่อไป

๕) ควรมีแผนรองรับผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ให้ได้รับการฟื้นฟูและเยียวยา เพื่อให้กลุ่มบุคคลเหล่านี้กลับมาเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ อีกทั้งยังให้ได้ใช้ชีวิตร่วมกับคนไทยในสังคมได้อย่างมีความสุข

๓. นายจักรพันธ์ พรนิมิตร พรรคพลังประชารัฐ สรุปประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษา ดังนี้

๑) สถานการณ์การศึกษาของไทย ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาและคุณภาพของการศึกษา อาทิ ผลสอบโอเน็ต เด็กไทยมีคะแนนต่ำสุดในวิชาภาษาอังกฤษ ผลสอบ PISA เทียบกับเด็กทั่วโลกในวัยเดียวกันต่ำกว่าระดับพื้นฐานและมีสัดส่วนต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน ผลสอบ V-net มาตรฐานของอาชีวศึกษา ปี ๒๕๕๙ มีคะแนนต่ำ TIMSS คะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าประเทศพัฒนาแล้ว ตลอดจนจำนวนเด็กที่ไม่ได้เข้าโรงเรียนกว่าล้านคน อยู่ในครอบครัวที่ยากจน ดังนั้น ประเด็นทางการศึกษาจึงได้รับการเสนอให้นำเข้ามาเป็นหนึ่งในประเด็นในแผนการปฏิรูปประเทศ

๒) ประเด็นที่ควรให้เร่งรัดดำเนินการ ได้แก่ (๑) ขอให้เร่งจัดตั้งกรรมการนโยบายการศึกษาแห่งชาติ และกรรมการนโยบายพัฒนาเด็กประถมวัย เนื่องจากหากมีความล่าช้าจะยิ่งส่งผลกระทบต่อโครงการการพัฒนาการศึกษา อาทิ การพัฒนาความสมดุลทางวิชาการ ทางจิตใจ และอารมณ์ของเด็กประถมวัย มีความสำคัญมาก แต่ปัจจุบันยังไม่ได้รับการพัฒนา และ (๒) การให้ความสำคัญของการศึกษาด้านอาชีวศึกษา

๔. นายสมคิด เชื้อคง พรรคเพื่อไทย สรุปประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ความชัดเจนในแผนการปฏิรูปประเทศ หลายประเด็นยังไม่มีรายละเอียดและมีประสิทธิภาพเพียงพอ อาทิ (๑) การจัดหาทุนความอาสารประจำ ๑๕๐ โรงพัก จากทั้งหมด ๑,๔๐๐ โรงพัก น้อยเกินไปหรือไม่ (๒) ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะปฏิรูปสิ่งใดกับตำรวจ ควรทบทวนว่าปัญหาที่แท้จริงคืออะไร (๓) กระบวนการสืบสวนสอบสวน การแต่งตั้งโยกย้าย เป็นไปตามระบบคุณธรรมหรือไม่ และ (๔) กระบวนการติดต่อราชการ ยังไม่ได้รับการใส่ใจที่จะเปลี่ยนแปลงเท่าที่ควร

๒) ความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน แผนการปฏิรูปประเทศในหลายส่วน ยังมีความใกล้เคียงกับแผนงานภารกิจปกติของหน่วยงาน จะเป็นการดำเนินงานที่ซ้ำซ้อนกันหรือไม่ ได้แก่ (๑) นโยบายการใช้หมายเลขฉุกเฉินแห่งชาติหมายเลขเดียว ควรมอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการตามแผนงานปกติได้เลย ไม่จำเป็นต้องเป็นแผนการปฏิรูปประเทศ และ (๒) งบประมาณดำเนินการกว่า ๕,๐๐๐ ล้านบาท นั้นสูงเกินความจำเป็นหรือไม่

๓) ควรให้ความสำคัญกับประเด็นการจัดสรรที่ดินทำกินอย่างเป็นธรรม การกระจายการถือครองเอกสารสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แต่ยังไม่พบในแผนการปฏิรูปประเทศด้านใด

๕. พล.ต.ต. สุพิศาล ภักดีนฤนาถ พรรคอนาคตใหม่ สรุปประเด็นอภิปรายในด้านการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเสนอแนะให้ผลักดันกฎหมายเกี่ยวกับการบูรณาการเลขหมายฉุกเฉินแห่งชาติ ให้เป็นร่างพระราชบัญญัติหมายเลขฉุกเฉินแห่งชาติ หรือ ร่างพระราชบัญญัติหมายเลข ๑๙๑ เพื่อจะได้รับการจัดสรรงบประมาณได้โดยตรง ให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนลงไปถึงระดับจังหวัด ให้มีการบูรณาการข้อมูลและการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ Big Data การนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) และต้องดูแลเรื่องอัตรากำลังของผู้ปฏิบัติงานของศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินแห่งชาติด้วย

นอกจากนี้ ในด้านกระบวนการยุติธรรมมีข้อเสนอแนะว่าในร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ต้องตรวจสอบว่าได้ดำเนินการให้เป็นไป ตามมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือไม่ รวมทั้งการกำหนดให้หน่วยงานสร้างระบบการตรวจสอบและ/หรือแจ้งความ

คืบหน้าให้ประชาชนตรวจสอบว่าเรื่องที่ใช้บริการดำเนินการไปถึงขั้นตอนใด (Tracking and /or notification system) ควรเน้นผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด และการพัฒนามาตรการเพื่อคุ้มครองผู้เสียหาย ผู้ต้องหา และจำเลยเพื่อให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. นายศาสตรา ศรีปาน พรรคพลังประชาชน สรุประเด็นอภิปรายในด้านกระบวนการยุติธรรม โดยเสนอแนะให้ความสำคัญกับปัญหาเรื่องแชร์ลูกโซ่ และเสนอให้มีคณะทำงาน คณะพนักงานสืบสวน สอบสวนคดีกระทำความผิดการฉ้อโกงประชาชนในลักษณะแชร์ลูกโซ่ และการเงินนอกระบบ โดยให้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าคณะทำงานดังกล่าว

๗. นางสุภาภรณ์ คงวุฒิปัญญา พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษา โดยเสนอแนะ ให้มีกรอบแนวทางการปฏิรูปด้านการศึกษา ได้แก่ (๑) การดูแลและพัฒนาเด็กเล็กก่อนเข้ารับการศึกษา (๒) การดำเนินการตรากฎหมายจัดตั้งกองทุน ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี (๓) มีระบบกลไกในการผลิต และคัดกรองผู้ประกอบการอาชีพครูและอาจารย์ และ (๔) ปรับปรุงการเรียนการสอนให้สามารถเรียนได้ตาม ความถนัด นอกจากนี้ การศึกษาของประเทศไทยได้ถดถอยมาเป็นระยะเวลานาน เนื่องจากปัจจุบันเด็ก นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวนมากไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ในภาษาไทยแม้เป็นภาษาประจำชาติ อีกทั้งหลักสูตรไม่เหมาะสมต่อสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบัน ในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับ งบประมาณมากที่สุด และมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี จึงมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการบริหารงานแบบรวมศูนย์กลาง เนื่องจากผู้บริหารที่ดีจะเป็นผู้นำที่ดี การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารในโรงเรียนบ่อย ส่งผลให้ผู้ได้บังคับบัญชา หรือผู้ปฏิบัติงานสับสน จึงควรมุ่งเน้นการทำงานมากกว่าการไขว่คว้าหาตำแหน่ง บัณฑิตที่จบการศึกษาตาม ความต้องการของตลาดมีจำนวนน้อยลง จึงควรเปลี่ยนแปลงการปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อตอบโจทย์ อุตสาหกรรม อีกทั้งปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนแบบเดิมไม่ให้นำเบื่อ โดยรับฟังความคิดเห็นจากเด็ก และผู้ปกครองด้วย

๘. นายพยม พรหมเพชร พรรคพลังประชาชน สรุประเด็นอภิปราย โดยได้ยกประเด็นปัญหาในพื้นที่ จังหวัดสงขลา มีการขนทรายไปขายหลังจากที่โครงการเกี่ยวกับระบบชลประทานแล้วเสร็จ เสนอแนะให้มีการ เฝ้าระวังตั้งแต่ต้นน้ำไปยังปลายน้ำ โดยเฉพาะผู้รับเหมา และระบบชลประทานการทำโครงการแก้มลิง ในพื้นที่ จังหวัดสงขลา ได้งบประมาณเกือบ ๖๐๐-๗๐๐ ล้านบาท ตลอดช่วงระยะเวลาเกือบ ๑๐ ปี แต่ประชาชน ในพื้นที่ไม่ได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

๙. นางสาวกุลธิดา รุ่งเรืองเกียรติ พรรคอนาคตใหม่ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษา ดังนี้

- ๑) รายงานความคืบหน้าของการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษายังคงอยู่ในระหว่างการดำเนินงาน โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ในรายงานควรมีข้อมูลที่แสดงให้เห็นถึงขั้นตอน กระบวนการ และการดำเนินงานของกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประสิทธิภาพในการติดตาม
- ๒) ควรเร่งรัดผลักดันกฎหมายที่ยังล่าช้า ประกอบด้วย (๑) พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. (๒) ร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันหลักสูตรและการเรียนรู้แห่งชาติ พ.ศ. ที่ควรมีความคืบหน้า มากกว่าในปัจจุบันเนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับคุณภาพของการศึกษาเพราะเกี่ยวข้องกับ หลักสูตรและการบวนการเรียนรู้ นอกจากนี้ ความคืบหน้าของร่างพระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ควรจะมีการทบทวน การปรับปรุงโครงสร้างศึกษาของทั้ง ๘ กลุ่มสาระ รวมถึงกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบชัดเจน
- ๓) ควรมีการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณการศึกษาแบบคลัสเตอร์ และจัดสรรงบประมาณให้เป็นไป อย่างเหมาะสมเพื่อความสำเร็จของกิจกรรมทางการศึกษา

๔) ความปลอดภัยของโรงเรียนและนักเรียนที่จะต้องให้ความสำคัญ อันตรายด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เช่น ปัญหาการล่องละเมิดทางเพศ รวมถึงด้านสุขอนามัยและปัญหาการกลั่นแกล้งกันในสังคมของโรงเรียน ซึ่งเป็นปัญหาพื้นฐานที่ควรดำเนินการปรับปรุงควบคู่ไปกับการปฏิรูปการศึกษา

๕) การจัดทำโครงการโรงเรียนประชาธิปไตย ที่ควรมีการพิจารณาตัวชี้วัดที่สามารถแสดงผลครอบคลุมในภาพรวมของทั้งประเทศได้ อีกทั้งกิจกรรมดังกล่าวควรที่จะบูรณาการไปกับการเรียนรู้ในชีวิตประจำวัน ไม่ควรเพิ่มเป็นวิชา หรือโครงการเพิ่มเติมที่จะไปเพิ่มงาน ภาระและหน้าที่ให้แก่ครู และการจัดการให้รางวัลต่าง ๆ ควรเป็นไปตามระบอบประชาธิปไตย

๑๐. นายโกวิท พวงงาม พรรคพลังท้องถิ่นไท สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) การกำหนดวิสัยทัศน์ของการปฏิรูปประเทศในภาพรวม การจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศมิใช่การรวบรวมภารกิจเดิมของแต่ละหน่วยงาน แต่ควรมาจากการสังเคราะห์ข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น แล้วนำมากำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศในภาพรวมทั้งหมด

๒) ความชัดเจนของเป้าหมายและวิธีการการปฏิรูปเฉพาะด้าน อาทิ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ควรมีการประสานระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจะต้องกำหนดเป้าหมายกับวิธีการดำเนินการโดยละเอียด เช่น วิธีการใดจะสามารถลดโครงสร้างอำนาจภาครัฐและปฏิรูประบบราชการได้ ซึ่งอาจเป็นประเด็นการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่นและการทำให้ท้องถิ่นมีรายได้มากขึ้นผ่านการจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรอำนาจและงบประมาณให้แก่ท้องถิ่นอย่างชัดเจน

๓) บทเฉพาะกาลกับการครบกำหนดวาระของวุฒิสภาจะส่งผลต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศอย่างไร โดยเฉพาะในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่หลายโครงการอยู่ในระหว่างการดำเนินการทั้งหมด ซึ่งมาจากการที่ยังไม่มีการจัดตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองชุดใหม่

๔) แผนการปฏิรูปประเทศต้องมีตัวชี้วัด โดยสามารถใช้ตัวชี้วัดอย่างหยาบ เช่น งบประมาณและบุคลากร และจะต้องมีการบันทึกการใช้งบประมาณและการใช้บุคลากร เพื่อการวัดค่าเป้าหมาย ความก้าวหน้าด้วย

๕) มีข้อสอบถามถึงความคืบหน้าและสถานะของร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีจราจร พ.ศ.

๑๑. นายนิยม เวชกามา พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) รายงานความคืบหน้าในการดำเนินงาน หลายประเด็นยังไม่มี ความคืบหน้าจากการรายงานครั้งก่อน ทำให้ไม่สามารถทราบว่ามี การดำเนินงานอย่างไร

๒) ประเด็นการจัดสรรที่ดินทำกินอย่างเป็นธรรมและการกระจายการถือครองเอกสารสิทธิ์ที่ดิน เป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน แต่ยังไม่พบในแผนการปฏิรูปประเทศใด ๆ ซึ่งปัจจุบันประชาชนร้อยละ ๙๐ ไม่มีที่ดินทำกินที่ถูกต้องตามกฎหมาย สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำ เพราะกฎหมายและแผนการปฏิรูปประเทศยังมีความล่าช้า หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการสำรวจและปรับปรุงกฎหมายที่ดินให้เป็นปัจจุบันและมีความเป็นธรรม

๓) การผลักดันกฎหมายคุ้มครองพระพุทธศาสนา ศาสนาพุทธซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย ควรได้รับการคุ้มครองดูแลอย่างเหมาะสม โดยพรรคเพื่อไทยได้เสนอร่างพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรทราบแล้ว ซึ่งยังไม่ได้รับการผลักดันใด ๆ

๑๒. นายชัยวุฒิ ธนาคนานุสรณ์ พรรคพลังประชารัฐ สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ในการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ และจัดบริการสาธารณะให้กับประชาชนในท้องถิ่น ดังนั้น การให้งบประมาณอุดหนุนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถ่ายโอนให้ทั้งภารกิจและเงินงบประมาณด้วย

๒) ควรปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยที่ทำให้การดำเนินงานของภาคเอกชนและประชาชนไม่ได้รับการอำนวยความสะดวกและคล่องตัว เช่น พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. ๒๔๕๖

๓) ในด้านเศรษฐกิจเห็นว่าอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้ามีมาตรการกระตุ้นส่งเสริมการลงทุน แต่ขาดมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนซื้อใช้ยานยนต์ไฟฟ้า

๑๓. นายสำลี รักสุทธี พรรคอนาคตใหม่ สรุประเด็นอภิปรายในด้านการศึกษาพบว่า ๖ ก้าวที่พลาด ได้แก่ (๑) ทางผ่านที่เชื่อมต่อ ข้างหน้าที่มีดมน คนที่มาก็ปรับเปลี่ยนใหม่ตามคนของตน การศึกษาจึงวนไปวนมา นโยบายไม่ต่อเนื่อง (๒) ไม่มีการปรับสาระ มีแต่ปรับโครงสร้าง เมื่อก่อนอยู่กับกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาธิการจังหวัด ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอขึ้นมาอีก (๓) มีแต่ปรับกฎเกณฑ์ สร้างภาระให้ครู เป็นข้ออ้างในการทำมาหากินเงินกับโครงการมาด้วยกัน (๔) ปฏิรูปการศึกษาแต่เปลือก ข้างในกลวง เป็นข้ออ้างให้คนมีงานทำ และเป็นช่องทางการทุจริตเพิ่มขึ้น (๕) เมืองไทยให้คนที่แคว้ แต่ไม่ได้เข้าใจจริง ๆ มาปฏิรูป ทั้งที่คนที่มีความเข้าใจไม่มีเสียง และ (๖) นักการศึกษาไทยขาดการพัฒนาองค์ความรู้ของตนเอง มีแต่เอาของนอกเข้ามา นอกจากนี้ บุคคลที่อยู่ในห้องเรียนจริง ๆ เท่านั้นคือบุคคลที่จะแก้ปัญหาการศึกษาได้ ถ้าจะแก้ปัญหการศึกษาได้จริง ๆ ต้องให้ครูในห้องเรียนได้ออกแบบเอง

๑๔. นางพรรณสิริ กุลนาถศิริ พรรคพลังประชารัฐ สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ในด้านการเมือง นโยบาย โรงเรียนประชาธิปไตยต้องจัดกรอบการเรียนการสอนให้ดี และแทรกสิทธิหน้าที่ของการเป็นพลเมืองที่ดีเข้าไปได้ในทุกกิจกรรม

๒) ในด้านสาธารณสุข ตัวชีวิตต้องลงไปถึงสุขภาพของประชาชน ตามนโยบายของรัฐบาล “หมอถึงบ้าน พยาบาลถึงตัว” จึงต้องสนับสนุน อ.ส.ม. ซึ่งมีการพัฒนาอบรมให้มีศักยภาพ เพื่อให้การบริการสาธารณสุขนั้นทั่วถึงแก่ประชาชน โดยเน้นเรื่อง ทันตกรรม การป้องกันโรคของผู้สูงอายุ การออกกำลังกาย การใช้สมุนไพร ในครัวเรือน ซึ่งหลังจากจบการอบรมได้มีแผนการปรับค่าตอบแทนของ อ.ส.ม. ให้เพิ่มขึ้นเป็น ๒,๕๐๐ บาท

๓) ในด้านสังคม กิจกรรมการออมแห่งชาติภายใน ๑๕ ปี นั้นเป็นกิจกรรมที่ดี และเป็นกิจกรรมที่ทำหาย โดยการสนับสนุนการออมของคนทั้งประเทศ เพื่อให้มีการเกษียณอายุอย่างมีประสิทธิภาพ

๑๕. นายพิเชษฐ เชื้อเมืองพาน พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) เสนอให้นำสำนักงานวิจัยแห่งชาติมาอยู่ภายใต้การกำกับของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อให้มาช่วยการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติให้สามารถสะท้อนบริบทการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและบนฐานข้อมูลทางด้านวิชาการ

๒) ในด้านการเมือง มีความก้าวหน้าการดำเนินการน้อยที่สุด ทั้งนี้ ในส่วนของเรื่องโรงเรียนประชาธิปไตยยังไม่เห็นบทบาทและการมีส่วนร่วมของสภาผู้แทนราษฎร หากให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วม จะทำให้การขับเคลื่อนโรงเรียนประชาธิปไตยมีความก้าวหน้ามากขึ้น

๓) ในด้านกฎหมายเรื่องแผนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้อย่างยั่งยืน (Southern Economic Corridor : SEC) และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (SEZ) ยังไม่มีความชัดเจนและคืบหน้า

รวมทั้งเรื่องคลองไทย ยังขาดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจน สามารถนำไปรวมในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นเขตเศรษฐกิจพิเศษได้หรือไม่

๑๖. นายวรภพ วิริยะโรจน์ พรรคอนาคตใหม่ สรุปรประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ทุกแผนพัฒนาต่าง ๆ ของประเทศ จะถูกกำหนดเป้าหมายหรือวางแผนไว้ โดยไม่มีการกำหนด และการจัดลำดับความสำคัญ ทำให้ไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังไม่รับผิดชอบต่อเป้าหมายและแผนที่ได้กำหนดไว้

๒) ให้มีการรายงานจำนวนการบรรลุเป้าหมายจากที่ได้กำหนดไว้ตามกำหนดการ จำนวนเป้าหมาย ที่เลื่อนระยะเวลาในการบรรลุและการปรับเป้าหมาย รวมถึงเป้าหมายที่ถูกยกเลิกหรือไม่มีความคืบหน้าเพื่อให้เกิดการทบทวนแผนพัฒนาประเทศ

๓) ระบบ eMENSUR ควรที่จะให้มีการเปิดเผยข้อมูลต่อประชาชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้เกิดการประเมิน การติดตาม การตรวจสอบและการได้รับความคิดเห็นจากประชาชนอีกด้วย อีกทั้งจะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ จะได้เกิดความรับผิดชอบ และมุ่งให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาที่ได้กำหนดไว้

๔) เสนอให้มีการรายงานผลและสถานะของกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่บันทึกในระบบ eMENSUR ให้แก่ที่ประชุมรัฐสภา

๑๗. นายณพดล แก้วสุพัฒน์ พรรคพลังท้องถิ่นไท สรุปรประเด็นอภิปรายว่าควรมีการบูรณาการแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านกฎหมาย เนื่องจากแผนการปฏิรูปประเทศดังกล่าวเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกันและเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของประชาชน โดยที่โครงสร้างของระบบราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น มีบุคลากรซึ่งมาจากภาครัฐและมีภารกิจการดำเนินการที่คล้ายคลึงกัน ตลอดจนการใช้งบประมาณมาจากงบประมาณเดียวกัน ดังนั้น การบูรณาการแผนการปฏิรูปประเทศใน ๓ ด้าน จะแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนของภารกิจการดำเนินกิจกรรมและโครงการของส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเกิดความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณ โดยขอเสนอให้มีการปรับปรุง และทบทวนกฎหมายที่จะกำหนดให้มีการเชื่อมโยงแผนการปฏิรูปประเทศใน ๓ ด้านนี้ด้วย

๑๘. นายพิสิฐ ลี้อาธรรม พรรคประชาธิปัตย์ สรุปรประเด็นอภิปรายในด้านสังคม ดังนี้

๑) นโยบายส่งเสริมการออมสำหรับใช้จ่ายในวัยเกษียณ เห็นด้วยกับแผนการดำเนินงานดังกล่าว ซึ่งในแผนการปฏิรูปประเทศมี ๒ กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง คือ การออมแห่งชาติ (กอช.) และการสร้างระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ แต่ในปัจจุบันพบว่า กอช. ยังมีจำนวนสมาชิกไม่มาก นับจากที่มีการออกกฎหมาย มาโดยมีเพียงไม่เกิน ร้อยละ ๒๐ ของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ สมาชิกประกันสังคมที่มีอยู่กว่า ๑๐ ล้านคน มีเพียงไม่เกิน ๓ ล้านคนเท่านั้น ที่เป็นสมาชิกกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ซึ่งคาดว่าผลสัมฤทธิ์อาจไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรจึงขอเสนอให้มีการออกกฎหมายเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยได้ร่างและเสนอมายังสภาผู้แทนราษฎรเรียบร้อยแล้ว ดังนี้ (๑) ร่างกฎหมายการออมภาคบังคับ และ (๒) ร่างกฎหมายสนับสนุนการออมสำหรับสมาชิกประกันสังคม

๒) การจัดตั้งหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน เดิมนโยบายการออมใช้ในวัยเกษียณ รับผิดชอบ โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ซึ่งมีภารกิจหลักอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบอยู่มาก อาจมีข้อจำกัดในการดูแล การดำเนินงาน จึงควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลประเด็นนี้เป็นหลักโดยเฉพาะ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ได้ร่างกฎหมายการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวเสนอแก่สภาเพื่อพิจารณาแล้ว

๑๙. นายธัญญ์วารินทร์ สุชะพิลิสฐ์ พรรคอนาคตใหม่ สรุประเด็นอภิปราย โดยมีข้อเสนอให้ในแผนการปฏิรูปประเทศควรมีโครงการ/แผนงานที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ และให้การยอมรับกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย

๒๐. นายวิรัช พันธุมะพล พรรคอนาคตใหม่ สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) มีข้อสังเกตว่าการที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๑๖๒ เป็นการบังคับให้คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ารับบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ

๒) ตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศของรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศจะมากำหนดการปฏิรูปทั้งหมด แล้วมารายงานต่อรัฐสภาเพื่อทราบทุก ๓ เดือน มีหน้าที่เพียงแคร์ับฟังอย่างเดียว

๓) ขอเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะบททวนแก้ไขหมวดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้รัฐบาลได้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายอย่างแท้จริง

๒๑. นายวีระกร คำประกอบ พรรคพลังประชารัฐ สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ในด้านการปฏิรูปทรัพยากรน้ำ เกษตรกรได้ใช้น้ำเพิ่มขึ้นและฟุ่มเฟือย และระบบชลประทานไทยใช้ระบบคลองดิน ทำให้สูญเสียน้ำไประหว่างทางประมาณร้อยละ ๕๐

๒) การกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมทางหลวง กรมทางหลวงชนบท มิงบประมาณเกือบ ๒ แสนล้านบาท ถนนที่ถ่ายโอนภารกิจไปให้ อปท. จะนำงบประมาณจากส่วนใด ถ้ากรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทไม่จัดสรรงบประมาณไปให้ การถ่ายโอนให้แต่ภารกิจและบุคลากร เจ้าหน้าที่แต่ไม่ได้จัดสรรงบประมาณไปให้ ขอเสนอให้ต้องถ่ายโอนภารกิจพร้อมงบประมาณไปให้กับ อปท. ด้วย

๒๒. นายสงวน พงษ์มณี พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปรายในด้านกฎหมาย โดยมีข้อสังเกตว่าทำไมการออกกฎหมายได้ขัดกับสิ่งที่ควรจะเป็น เช่น การออกกฎหมายการเก็บภาษีบุหรี่ ทำให้บุหรี่ไทยแพงขึ้น ขณะที่บุหรี่ต่างชาติถูกลง ส่งผลให้รายได้ของโรงงานยาสูบน้อยลง ซึ่งกระบวนการคิดของรัฐบาลนั้นมีการตรากฎหมายที่ไม่ถูกต้อง ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง นอกจากนี้กฎหมายการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ นั้นเป็นการเพิ่มอำนาจให้กับวุฒิสภา จึงสอบถามว่าสถานะของวุฒิสภาชุดนี้ เมื่อครบวาระ ๕ ปีแล้ว จะเป็นอย่างไรและมีสถานะอย่างไร

๒๓. นายนิรมิต สุจารี พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปรายในด้านกระบวนการยุติธรรม ได้มีข้อเสนอแนะว่าหน่วยงานที่คุ้มครองสิทธิเสรีภาพยังมีแค่ระดับจังหวัด ต้องการให้ขยายให้ครอบคลุมถึงระดับอำเภอ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และทนายความอาสาต้องมีค่าตอบแทนที่เพียงพอ ดึงดูดทนายเก่งและดีเข้ามาในกระบวนการ รวมทั้งขั้นตอนการเบิกค่าตอบแทนควรต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การออกเอกสารสิทธิ ที่ดินทำกิน ที่อยู่อาศัย ควรมีเงินงบประมาณในการส่งเจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการออกรังวัดทั่วประเทศเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ไม่มีเอกสารสิทธิและโดนกล่าวหาว่าบุกรุก รวมทั้ง ยกเลิก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ในหมู่บ้าน ที่ไม่มีเกษตรกรแต่ทำเป็นที่อยู่อาศัย โดยออกเอกสารสิทธิให้ราษฎรในพื้นที่นั้น ๆ

๒๔. นายศิริพงษ์ รัสมิ์ พรรคพลังประชารัฐ สรุประเด็นอภิปราย โดยเห็นว่าพื้นที่ในบางเขตของกรุงเทพฯ ยังคงต้องการการพัฒนาและปรับปรุงอันเนื่องมาจาก ปัจจัยพื้นฐานด้านสาธารณูปโภคยังคงเข้าไม่ถึงในบางพื้นที่ของเขตกรุงเทพฯ ชั้นนอก เช่น ในพื้นที่ของเขตหนองจอกร้อยละ ๔๐ ของพื้นที่ยังคงขาดการเข้าถึงของไฟฟ้า ประปา และสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ของกรุงเทพฯ ที่ยังไม่ได้รับการดูแลและพัฒนาอย่างจริงจัง อีกทั้งการจัดสรรงบประมาณที่ไม่เหมาะสมในการบริหารจัดการพื้นที่ในกรุงเทพฯ ที่ควรจะให้เป็นไป

ตามสัดส่วนของพื้นที่ จำนวนประชากร จำนวนชุมชน เพื่อให้กรุงเทพฯ ชั้นนอกได้มีการดูแลและพัฒนาเทียบเท่าพื้นที่ของกรุงเทพฯ ชั้นใน

๒๕. นายนิกร จำนง พรรคชาติไทยพัฒนา สรุประเด็นอภิปรายโดยมีข้อสังเกตว่าความสมเหตุสมผลของระยะเวลาในการรายงานความคืบหน้าแผนการปฏิรูปประเทศทุก ๓ เดือน ตามกรอบเวลาที่กำหนดในแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งตามบทเฉพาะกาลกับการครบกำหนดวาระของวุฒิสภาจะส่งผลต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศอย่างไร โดยเฉพาะในแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่หลายโครงการอยู่ในระหว่างการดำเนินการทั้งหมด ซึ่งมาจากการที่ยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองชุดใหม่ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศต้องมีตัวชี้วัด โดยสามารถใช้ตัวชี้วัดอย่างหยาบ เช่น งบประมาณและบุคลากร และจะต้องมีการบันทึกการใช้งบประมาณและการใช้บุคลากร เพื่อการวัดค่าความก้าวหน้าด้วย

๒๖. นายชดิตร ชัยนิคม พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปรายในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศว่าแผนการปฏิรูปประเทศไม่มีประสิทธิภาพในการวางแผน ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์จริง และปฏิรูปยังไม่ตรงจุด ประกอบด้วย (๑) ด้านการเมือง จะส่งเสริมโรงเรียนประชาธิปไตยได้อย่างไร ในเมื่อประเทศไม่เป็นประชาธิปไตย (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ยังมีความเหลื่อมล้ำ ไม่ปรากฏให้เห็นผลสัมฤทธิ์ใด ประชาชนไม่ได้รับความใส่ใจในการให้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ (๓) ด้านกฎหมาย ทั้ง ๒๑๖ ฉบับยังไม่มี ความชัดเจน (๔) ด้านพลังงาน ยังพบว่ามิกลุ่มนายทุนเข้ามาเก็บเกี่ยวผลประโยชน์ เนื่องจากกฎหมายไม่บังคับใช้อย่างเด็ดขาด (๕) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบล้มเหลวโดยสิ้นเชิง ไม่มีการแก้ไขอย่างตรงจุด และ (๖) ด้านการศึกษา การปรับโครงสร้างใหม่ไม่มีความเหมาะสม มีความซับซ้อนเพิ่มความยุ่งยากในการบริหารจัดการ และแนวคิดในการบรรจุครูโดยไม่จำเป็นต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนั้น ไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง ขอเสนอให้มีการทบทวน นอกจากนี้ การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยผ่านระบบ eMENSUR นั้น สามารถใช้งานจริงได้หรือยังและมีผลสัมฤทธิ์อย่างไรบ้าง ควรมีการเสนอรายงานให้ทราบในครั้งต่อไป

๒๗. นายนิคม บุญวิเศษ พรรคพลังประชาชนไทย สรุประเด็นอภิปรายว่าการปฏิรูปประเทศนั้นต้องทำให้ประเทศดีขึ้น ตลอดระยะเวลา ๕ ปี ที่ผ่านมานั้น ยังไม่เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศเริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ แสดงให้เห็นว่าการปฏิรูปนั้นไม่ได้ดำเนินการอย่างจริงจัง อัตราการเติบโต GDP ของประเทศเพื่อนบ้านนั้นขยายตัวร้อยละ ๖-๗ นักลงทุนได้ย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้าน จึงแสดงถึงว่ารัฐบาลไม่ได้ดำเนินการปฏิรูปอย่างจริงจัง หรือคณะกรรมการปฏิรูปขาดความสามารถ จึงขอเสนอแนะว่าสิ่งที่รัฐบาลเดิมได้ดำเนินการไว้ เช่น การเรียนฟรี ๑๒ ปี สินค้า OTOP ยางพาราราคา ๖๐-๗๐ บาทต่อกิโลกรัม นโยบายเหล่านี้ต้องนำมาสานต่อยอด จึงขอสะท้อนเสียงจากประชาชนถึงรัฐบาลให้เร่งดำเนินการเนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านได้พัฒนาไปไกลมากแล้ว ดังนั้น รัฐบาลควรเร่งฟื้นฟูเกษตรกรรม ต้องเร่งสร้างความมั่นใจให้แก่ประชาชน อีกทั้งเรื่องกฎหมายต้องเร่งแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อประชาชนและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศด้วย

๒๘. นายจิรายุ ห่วงทรัพย์ พรรคเพื่อไทย สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) ในด้านกระบวนการยุติธรรม เห็นว่าการปฏิรูปด้านกระบวนการยุติธรรมควรอยู่ในระดับชาติไม่ควรอยู่ในแผนการปฏิรูปประเทศ และมีข้อสังเกตเกี่ยวกับเรื่องทนายความอาสาตามสถานีตำรวจ ๑๕๐ แห่ง บุคคลใดที่จะเหมาะสมให้มาเป็นทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจ

๒) ในด้านพลังงาน เห็นว่าปัญหาราคาก๊าซ NGV การปีโตรเลียม การสนับสนุนยานยนต์ไฟฟ้า ลดระดับการใช้น้ำมันดีเซล โรงงานประหยัดพลังงาน ซึ่งเป็นเรื่องของฝ่ายบริหาร

๓) ในการรายงานความคืบหน้าควรต้องขยายระยะเวลาเป็น ๖ เดือน เพื่อให้เห็นความจริงและเป็นรูปธรรม

๒๙. นายคารม พลพรกลาง พรรคอนาคตใหม่ สรุประเด็นอภิปรายในด้านสังคมว่าพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญที่จะขยายอายุราชการถึงอายุ ๖๓ ปี ไม่ได้มองประเด็นของคนว่างงาน ๔๐๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐ คน ตุลาการและอัยการเกษียณอายุราชการอายุ ๖๕-๗๐ ปี ควรให้ความสำคัญกับนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาที่ว่างงานด้วย ในด้านกฎหมาย กฎหมายหลายฉบับที่ประกาศใช้พบว่ามีภาระเอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มนายทุน และในด้านกระบวนการยุติธรรม ปัจจุบันการไกล่เกลี่ยมีอยู่แล้วโดยศาล การไกล่เกลี่ยคนที่ตกเป็นรองคือประชาชน การเอาหนืที่อยู่นอกระบบมาเข้าสู่ระบบ โดยเฉพาะกรณีนี้ที่เจ้าหน้าที่เป็นสถาบันการเงิน ประชาชนเสียเปรียบทุกกรณี เพราะไกล่เกลี่ยเสร็จก็จะบังคับคดี ประชาชนที่ไม่รู้ก็จะได้รับผลกระทบ คดีอาญาแผนการปฏิรูปประเทศกำหนดให้ยอมรับคำพิพากษาของต่างประเทศ เช่น กรณีชาวจีนมาทำธุรกิจแล้วฉ้อโกงจะตามไปยึดทรัพย์ที่ต่างประเทศได้หรือไม่ แต่จะให้ต้องยอมรับคำพิพากษาจากศาลต่างประเทศ

๓๐. นายกนก วงษ์ตระหง่าน พรรคประชาธิปัตย์ สรุประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑) การรายงานผล ต้องแสดงให้เห็นผลความก้าวหน้าที่มีการจัดลำดับความสำคัญ จำแนกให้ชัดเจนว่าที่ดำเนินการแล้วเสร็จ อยู่ระหว่างดำเนินการ และที่ล่าช้า เป็นกิจกรรมสำคัญมากน้อยอย่างไร เพื่อให้เห็นถึงผลกระทบ (impact) ของการดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๒) กฎหมายที่ต้องทำภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ ในรายงานระบุไว้มีแต่จำนวน แต่ไม่มีข้อมูลหลักการและความจำเป็นของการจัดทำ/ปรับปรุงกฎหมาย ไม่ทราบกลุ่มเป้าหมายและเนื้อหาของกฎหมาย การรายงานผลให้นำเสนอข้อมูลที่สามารนำมาอภิปรายให้เห็นและข้อเสนอแนะต่อได้ ดังนั้นควรรายงานมากกว่าแค่จำนวนของกฎหมาย ทั้งนี้ กฎหมายที่เสนอยากให้มีการปรับแก้ คือ พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานระดับท้องถิ่น กฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาต้องนำไปสู่ผลประโยชน์ต่อนักเรียนที่แท้จริง กฎหมายที่เกี่ยวกับพลังงาน ควรต้องเน้นที่นำไปสู่การปรับสัดส่วนการผลิตพลังงานเพื่อก่อให้เกิดความเป็นธรรม ช่วยลดค่าครองชีพ ข้อเสนอแนะควรเรียกประชุมคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ เพื่อหารือการเรียงลำดับความสำคัญของกฎหมายที่ควรเร่งดำเนินการภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ และขอความร่วมมือจากสภาผู้แทนราษฎรในการร่วมผลักดัน แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายที่มีผลกระทบสูงเกิดประโยชน์กับประชาชนอย่างแท้จริง

๓) การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ต้องมีการปรับตามสถานการณ์ให้เป็นปัจจุบัน โดยเป้าหมายหลักของการปฏิรูปประเทศ ควรเน้น ๓ วัตถุประสงค์ ได้แก่ (๑) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความโปร่งใสการบริการประชาชน (๒) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และ (๓) เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปรับเปลี่ยนได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม

๔) การรายงานความคืบหน้าแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ควรให้ระบุความเห็นและข้อเสนอของคณะรัฐมนตรีไว้ในรายงานด้วย รวมทั้ง ให้ฝ่ายเลขานุการ จัดทำ executive summary ไว้ในส่วนหน้าของรายงานรอบต่อไปด้วย ทั้งนี้ การจัดทำรายงานควรต้องนำเสนอให้เห็นอย่างน้อยประกอบด้วย (๑) เป้าหมายการปฏิรูป (๒) ผลสำเร็จคืออะไร (๓) เหตุผลที่การดำเนินการเบี่ยงเบนจากค่าเป้าหมาย ทั้งกรณีสำเร็จเกินค่าเป้าหมาย และต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และ (๔) ข้อเสนอเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย

๓๑. นางสาวรังสิมา รอดรัศมี พรรคประชาธิปัตย์ สรุประเด็นอภิปรายในด้านสาธารณสุขว่าสิ่งที่ได้ดำเนินการนั้น ควรที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรด้านพยาบาลให้มีพอเพียงต่อสถานบริการ อีกทั้งยังต้องมีการดูแลบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุขทั้งหมดด้วย เพื่อเป็นการรักษาบุคลากรที่มีคุณภาพด้านสาธารณสุขที่มีอยู่ทั้งยังเป็นสร้างขวัญกำลังใจให้แก่บุคลากรเหล่านี้ และในด้านการป้องกันและปราบปรามทุจริตและประพฤติมิชอบพบว่าความล่าช้าและจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอในกระบวนการ ป.ป.ช. ทำให้คดีต่าง ๆ ล่าช้า ไม่คืบหน้า ดังนั้นแล้วจึงควรที่จะมีการพัฒนาและแก้ไขระบบการทำงานให้เป็นการทำงานเชิงรุกเพื่อขจัดคนโกงและทุจริตให้หมดไป
